प्रदेश सभा

सुदूरपश्चिम प्रदेश

२०७८/०३/११

आठौं अधिवेशन

(सत्रौं बैठक)

बाचन पत्र (रिडिङ्ग पेपर)

माननीय सदस्यहरु, **पिठासिन माननीय सभामुख अर्जुन बहादुर थापा**

यस सभाको आठौं अधिवेशनको सत्रौं बैठकको कारबाही प्रारम्भ हुन्छ ।

माननीय सदस्यहरु,

समसामयिक विषयमा बोल्नको लागि विशेष समय माग भई आएकोले सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम ५७ को उपनियम (१) बमोजिम विशेष समय निर्धारण गरेको छु ।

विशेष समयमा बोल्न माननीय लिलाधर भट्टलाई समय दिन्छु ।

माननीय सभामुख महोदय लोकतान्त्रीक गणतनत्रमा संसदमा बोल्नको लागि बजेटमा बोल्नको लागि नेकपा एमालेको सांसदले लगभग ७ दिन कुरे पछि झण्डै नपाउने अवस्था भय पछि हामी नेकपा यमालेका ७ जना माननीयहरुले लिखित रुपमा निवेदन दिय पछि उहाले यो समय उपलब्ध गराउनु भएको मा म धन्यबाद दिन चाहन्छु र यो देशमा यो प्रदेशमा गणतन्त्रका नाममा रजौटाहरुले राज्य गर्ने र पार्टिको दोहन गरेर पार्टिका निर्णय उदंगन गर्ने र यो सदनलाई गर्ने त्यस्तालाई सम्पुर्ण नेपाली जनताले राम्रो सँग बुज्ने छन भन्ने म बिश्वास गर्न चाहान्छु सभामुख महोदय मलाई यो लागेको थियो । हामी लोकतन्त्रको परिभाषा गर्न नछोड्ने हामीले त्यो व्यवहारमा पनि गर्ने छौं भन्ने मैले सोचेको थिय तर म नेकपा एमाले बाट निर्बाचित सांसद भै सकेपछि हुन्छ हाम्रा लागि पार्टिको बिधान र नेतृत्वले दियको नियम नै सर्बोपरि हुन्छ । मैले आज सदनमा प्रतिपक्षका मित्रहरु नउठ्ता खेरि मलाई के लाग्यो भने प्रतिपक्षको लोकतन्त्र भनेको सम्झौता र त्यो पछाडिका भागबण्डामा निर्धारित रहेको छ भनिन्छ तराईमा एउटा सर्को बच्चा हिडिरहेको रहेछ र त्यो कोब्रा सर्पको बच्चा नानिले भेटाईछ र घरमा लगेपछि दुध खुवाएछन अनि त्यो सर्प सँग सुत्ने गरेछन अनि त्यो सँग खाने खेल्ने रहेछ र सर्प ठुलो हुदै गयो र सँगै खाने सुत्ने भयपछि अब तिन देखि अजिंगरले खान सकिसकेपछि अब त्यो नानी साह्रै चिन्तित भयर डक्टरको मा गयछ र मेरो यो सर्प ३ दिन देखि भोकै छ अनि यो केहि पनि गर्दैन यले आखामात्र देखाउछ भनेर जादा खेरि सर्पले बिज्ञले भनेछन साच्चै यो ३ दिन भएको हो भने अब तिम्रो मृत्यु नजिक छ तिमिले छिट्टै यहा आएछौ र बाचेछौ नत्र यले ३ दिन देखि नखानुको कारण के तियो भने ३ दिन देखि यो पेट खाली गरिरहेको थियो तिम्लाई माया गरेको जस्तो गरिरहेको थियो । अगालोमा हालेको जस्तो गरेको थियो किनकि यले तिम्लाई निल्न सक्छु कि सक्दैन भन्ने कुरा सारा पुर्बभ्यास गरिरहेको

थियो अब यसले तिमलाई निल्ने बेला हो र यो बेलामा तिमि यहा आयौ र बाच्यो भन्ने कुरा गरेछ र त्यो निद्रा बाट नेपाली कांग्रेसबाट पनि त्यो अवस्था आयो कि भनन्ने हो किनकि उहाहरुले त्यसैबाट बुझ्दा पनि हुन्छ । नीतिगत रुपमा आज आउदा खेरि नेपाली कांग्रेसले उठायो रे हामीलाई पनि खुशि लागेको छ । खुशि के लाग्यो भने यो प्रदेश संविधान बिरोधि हो तर २१ गते देखि १ गते बजेट आउदा खेरि संबिधान बिरोधि भयन नेपाली कांग्रेसको लागि किनभने बजेट गयो त्यतिखेर नेपाली कांग्रेस गयो र त्यसपछि हुन्न भने पछि त्यो भयो किनभने त्यो सर्पको बच्चा पालेको जस्तो त्यो भयको थियो । रातो किताबमा योजनाहरु परेनन् तब संविधान बिरोधका कुरा उठे नीति र बिधानका कुरा उठे लोकतन्त्र परिभषा ग्रने हरुको यो अवस्था आको कारणले छिट्टै त्।यो बुझ्नु हुने छ र लोकतन्त्रको पक्षमा लाग्नु हुने छ त्यसको लागि म धन्यबाद दिन चाहन्छु । सभामुख महोदय अब मैले बजेटको बिषयमा केहि कुराहरु राख्न चाहे सभामुख महेदय प्रतिक्ष मित्रहरुले कम्पनीको हो भन्नु भएको थियो कम्पनी त संसारमा यस्तो खालको कसैको बजेट हुदैनन् जसमा यस्तो खालको बजेट आको छ लक्ष हिन तपाईको कुनै खालको कार्यको रद्देश्यको भयको छैन कुनै समयमा क्रान्तिको कुरा गर्ने र मठमन्दिरमा व्यवस्त भयका कुराहरु त यसमा रहेका छन तर भने जो कुरै गर्न सकिने अवस्था नै छैन तर शुशानको कुरा गर्ने हो भने माननीय मुख्य मन्त्रीको कुरा गर्ने हो भने शोखिय सचिवालयकै कर्मचारीहरु पैसा लिदै छन भनेर मिडियामा आको छ त्योकुरा मिडियले ब्यापक रुपमा लेखेको छ। योजनाको लागि अग्रिम खाता नम्बर सहित टेण्डर अग्रिम गरेको शासन कस्तो रहेको छ यहि अनुसार नै प्रष्ट हुन्छ मन्त्री हरुले नीतिगत रुपमा मैले यहि भनेको थिय नीति तथा कार्यक्रम ५०% छैन त्यस पछि बजेट मा १००% फेल हुन्छ भनेर मैले त्यहि भन्दा खेरि धेरैलाई गाह्रो परेको थियो त्यहि भयर पनि बोल्न नदियको हुन सक्छ हामीलाई त्यहि भयर अहिले हेर्नुस नीति तथा कार्यक्रममा लेखेका बुदा नम्बर ८४ यस्ता धेरै बुदाहरु रहेका छन बाजुराका स्या खेति गर्ने ५ करोड रुपिया छुटयाको छ भनेर नीति कार्यक्रममा लेखेको छ र त्यहा पैसा कति राखेको छ भनेर हेर्नुस ६० लाख निर्वाचन क्षेत्र खेलकुद कार्यक्रम भनेर लेख्नु भएको छ एउटा निर्वाचन क्षेत्रमा चार वटा खेल कुद कार्यक्रम र बाजुराको क्षेत्रमा नम्बर १ बलदेव रेग्मीले नेतृत्व गर्ने निर्वाचन क्षेत्रमा पैसा छैन यसको अर्थ के हो चार कोठे भवनलाई प्राथमिकता दिईने छैन २ कोठे र यउटै मन्त्री को निर्वाचन क्षेत्रमा कतिवटा चारकोठे भवन रहेका छन त्यो तपाईले आफैले गन्न पर्ने हुन्छ । अब नीतिगत रुपमा भन्ने हो भने एजेण्ड मार्फत सबै काम हुने गरेको छ अब बिकास निर्माणको कुरामा अब हेर्दै जानुस अछामको ६० वटै सडकमा ५ करोड पैसा छ कुनै नेताको जिउको सडकमा घर जाने सडकमा ६ करोड पैसा रहेको छ अब हामी हो कि कस्तो समृदि खोजिराखेका छौ भन्ने कुरा यसै बाट प्रष्ट हुन्छ प्रदेश गौरवका योजना मा एक करोड रुपिया रहेको च भने घर जाने बाटोमा ६ करोड रुपिया बिनियोजित गरिन्छ हामी कस्तो शुशान गरि रहेका छौ भन्ने कुरा यस बाटै प्रष्ट भयको छ मैले धेरै भन्न पर्ने कुरा नै छैन यसका साथै ब्यास गाउपालिकाको र शैपाल र हिमाली गाउपालिका जो बिशेस कार्यक्रम को रुपमा घोषणा गरिने प्याकेज कार्यक्रम गरिन्छन भन्ने रहेको थियो त्यहा कुनै पनि बजेट छुटयाको छैन गत बर्ष

हेलिकप्टर को खर्च पनि कालापानी हेलिक्पटरको खर्च पनि कति भएको छ र यो सबैले देख्नु भएको छ र अहिले ति कार्यक्रमहरु ति कृषिको कार्यक्रममा अलि सम्बोधन गरेको देखिन्छ र बाकि कार्यक्रम कहा यो बजेटमा अत्तो पत्तो छैन बिसेश गरेर हामी ले बाढि पिडितको घरहरु बगेको छ त्यहा योजना हरु छैन योजना कहा रहेको छ त भने पछि फलना नदिको तटबन्धन निर्माणले फलाना खोलाको पानीले मानिसहरु मरेका छन मैले मेरो जिल्ला को पञ्चेश्वरको उदाहरण दिन्छु त्यहा अस्तिमात्र ६ वटा परिवार बिस्थापन भयर गय त्यहा जिल्ला प्रहरी कार्यालयले मुचुल्का बनायर जादा हामीले यहा ल्यायौ तर त्यहा होईन तल कसैको खेतको छेउमा तटबन्ध गर्ने भन्ने योजना परेका छन यस्तै गरेर अहिले हेर्ने हो भने कुनै कम्पनीलाई कहि दुनियामा नभएको संस्थागत भ्रष्टचारको नमुना अहिले हो संसद बनेको छ त्यसको उदाहरण ब्यक्तिगत कम्पनीलाई ५ करोड दियको छ भनेर बजेटमा रकम बिनियोजन गरेको छ कहि नहुने भन्दै छन हामीले गर्यौनै भने गल्ति भएको छ तपाईहरुले गर्नु भयन भने राजीनामा दिनुस तपाईहरु ब्यक्ति बिसेस का योजनाहरु मात्र होईन संस्थागत रुपमा पनि तपाईहरु दिन सक्नु हुन्छ कसैको फर्म मा पैसा राख्ने ५ करोड रुपिया राखेको पैसा रआख्ने कुरा गर्नु भएको छ किनकि तपाईले गत बर्ष ५० लाखको योजना दिईसक्नु भएको थियो कसैको आखा परेन सार्बजनिक योजना समितिमा मा पनि प्रश्न उठेको छ सार्बजनिक लेखा परिक्षणमा पनि कुरा गरेको छ कि यस्ता लेखामा भयको समस्याको बारेमा यसले छलफल उठाउस यस बारेमा पनि गम्भिर छलफल उठेको छ हामी नेकपा यमाले को त्रफबाट भन्छौ यो नीति गत र सैद्धान्तिक रुपमा आयको बजेट यो लुटपिट र उसमा आयको बजेट मात्रै हिईन यसको बिरुद्धमा जान पर्छ भन्ने नेकपा एमालेको कुरा रहेको छ र यो सरकार बाट समर्थन फिर्ता लियको कुरा नेकपा यमालेको स्थायी कमिटिको बै ठक ले हाम्रो पार्टिको अध्यक्षले समेत सरकारको समर्थन बाट गरिसकेको हुनाले गरेका छैनौ किन भने हाम्रा क्षेत्रमा भयका बजेट त सात जना नेकपा एमाले सांसदहरुका क्षेत्रका बजेट जिरो बनाउन पर्छ भन्ने तपाईहरुका घोषित बजेट हरु छन हामीले पनि सुनेका छौ यति मात्र होईन तपाईहरुले क्रमागत योजनामा १७ वटा खानेपानी का योजना र गत शाल टेण्डर भयका सडकका योजना हरु पनि तपाईहरुले जिरो पार्नु भयको छ जसको योजना भनेको हामीले गाउपालिका मन्त्री ज्युको आफ्नै बाजुराको मगन्नाथ गाउपालिकाले खेद प्रस्ताब गरेको छ त्यो खेद प्रस्ताब मन्त्रीको लागि र त्यो खेत प्रस्तावमा के भनेको छ भने त्यो बजेट तपाई फिर्ता लिनुस हिजो कर्णाली करिडोर र महाकालीका जाने सडकमा यो भन्दा पहिला ५० लाख भयरब काम भयको सडकमा अहिले त्यहाका दुर्गमका जनतालाई गिज्यायको छ रु १ लाख राखेको छ नेताको घरमा जादा ६ करोड कर्णालिको दुर्गम गाउपालिका जहा हिडेर पुगिरहेला बाजुरेली जनतालाई गिज्याईरहेको १ लाख रुपिया राख्नको लागि करिडोर राख्ने भयको कारणले गर्दा हाम्रो गाउपालिकाले खेद प्रस्ताव गरेको छ मिडियाले आज हामीलाई गिज्याईरहेको छ सभामुख महोदय त्यो भएको कारणले आज हामीले देखेका छौ जुन तरिकाले अब दलितका नाममा अब आत्रा बास पनि दलितको लागि अलग बनाउने रे अनि जन जातीको लागि छात्रा बास अलग बनाउने अरे त्यो के हो भने अब जातिय बिभेद शुरु गराउने यो सरकारले शुरु गरेको छ दलित छात्रा बास छात्रा बास पनि दलित हुन्छ त्यहा त सबैले बस्नु पर्यो नि तब पो हाम्रो

जातिय बिभेद अन्त हुन्छ महिला छात्रा बासद पुरुष छात्रा बास लैङ्गिक हिसाबले अलग अलग बस्न पर्ने हो तर अब जातिय रुपले पनी अब ब्राहमण छात्रा बास क्षेत्रि छात्रा बास भनेर नीति गत भनेर बजेटमा राखेको छ यो सरकारले भने अब यो सरकार जातिय बिभेदको गर्नको लागि लागि परेको छ भन्ने कुरा यो कुराले पनि प्रष्ट हुन्छ सभामुख महोदय अहिले हामीले देखेका छौ मन्दिरका नाममा हिजो जनतालाइ सार्बजननिक रुपमा कारबाहि गर्ने साथिहरु अहिले यउटै मन्दिरमा ५०-७० लाख रुपिया बजेट राख्दै केके गरिरहेका छन यो कुराले हेर्नुस एक जिल्लामा नमुना उद्योगको स्थापनाको लागि ५ लाख रकम बिनियोजन गर्नु भएको छ अरे अनि एक जिल्लामा बिशेस खालका मन्दिर बनाउने भनेर १-५ करोड राख्नु भएको छ त्यहि भयर तपाईको नीति पनि देखिसकेको छ तपाईहरुका सिद्धान्त पनि हामीले देखेका छौ हामीले कृषिमा क्रान्ति गर्ने भनेका छौ कृषिमा क्रान्तिका कुरा पनि हामीले देखेका छौ तपाईले गरेको क्रान्ति पनि हामीले देखेका छौ सभामुख महोदय यो हिसाबले म के भन्न चाहन्छु भने आज जसरी नेकपा एमालेलाई सदनमा बोल्न नदिने नेकपा एमाले लाई संसदमा बोल्न नदिने खालको जुन योजना बनाको छ यो सुदुरपश्चिम को संसदिय दलको ईतिहासमा आजको दिनलाई हामीले बिशेस दिनमा हेर्ने छौ किनभने हामीले सभामुखलाई बिशेस आग्रह पछि संसदको गरिमा बचाउनको लागि र यसको ओहोदा बचाउनको लागि उहाले बिशेस प्रकारको काम गर्नु भयो त्यसको लागि हामी दलको तर्फबाट पनि बिशेस रुपले धन्यबाद दिन चाहन्छौ र यो बजेटमा भयको यो भित्रको सेटिङ यो बजेट भित्रको जसरी सुदुरपश्चिम का जनतालाई ठग्ने क्रियाकलाप भएको छ यसको नेकपा एमाले बिरोध गर्दछ र यस्ता क्रियाकलापको बिरुद्धमा सिंगो सुदुरपश्चिमको बिचमा हामी जाने छौ भन्दै आफ्ना भनाई टुंग्याउछु हवस धन्यबाद ।

माननीय सदस्यहरु,

अब, सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम १३० को उपनियम (२) बमोजिम प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान (बजेट) माथिको बाँकी छलफलको कार्य प्रारम्भ हुन्छ ।

सर्वप्रथम माननीय हर्क बहादुर कुँवर लाई समय दिन्छु ।

माननीय सभामुख महोदय, सुदुरपश्चिम प्रदेश सभाको २०७८/०७९ को बजेट प्रदेश सरकारले जुन प्रस्तुत गरेको छँ यो नीति तथा कार्यक्रममा पाश भयर अहिले बजेटको छलफल भै रहेको छ यसमा स्वागत गर्न चाहन्छु र समर्थन पनि गर्न चाहन्छु सबै जना माननीयलाई पनि समर्थन गर्न अनुरोध गर्छु । साथै यो अस्मिता धामी प्रति जुन अमानविय ढंगले हत्या गरेको छ अहिले सम्म त्यसको खोजि भै रहेको छैन त्यस प्रति म भावपुर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकाकुल परिवारमा धेर्य धारणको कामना ग्रछु र उहाहरुको वाल बच्चाको लागि राहतको व्यवस्था गर्नको लागि पनि म प्रदेश सरकार सँग माग गर्न चाहान्छु । यो अधिवेश अलि महत्व पुर्ण रहेको छ यहा धेरै माननीयहरुले कुरा राक्नु भएको छ हामीले सुन्यौ यो बजेट राम्रो भयन यो छरे जस्तो भयो भन्ने कुरा यहा आयको थियो म भन्न चाहन्छू त्यस्ता

मित्रलाई गत बर्ष फर्केको बैतडि जिल्ला र डडेल्धुरा जिल्ला म जान अनुरोध गर्न चाहान्छु जसका डोजर छन जसका जेसिबि छन जसका यो प्रदेशमा हाली महाली गरेर प्रदेशमा जुन मान्छेलाई ल्यायर बजेट बिनियोजित गरेको छ ति महोदयलाइ चश्मा लायर हेर्न म अनुरोध गर्न चाहन्छु । किनभन्दा एउटा उखान छ अर्काको आङमा जुम्रा देख्ने आफ्नो आङमा भेसि चढेको पनि नदेख्ने यहा माननीय रहेका छँन यहा तिनिहरुलाई म भन्न चाहान्छु कि नेकपा यमाले का ७ जना सांसद हुन एक जना मित्रले भनेर जानु भयो हामी मात्र हुम उहाहरु एमाले होईन सभामुख महोदय । बिषय त हो तर उठान भै सकेपछि त्यसमा केहि कुरा राख्ने अनुमति चाहन्छु हामी सबै नेकपा यमाले जनपर्तिनिधि हौं ।त्यो संसदिय दलको निर्णय अनुसार उहाहरु चल्नु भयो कि भयन म त्यहा पनि हेर्न चाहन्छु आफुले जे गरे पनि ठिक अरुले राम्रो गरे पनि बेठिक भन्ने यो चलनलाई हामी अन्त गरौ तब मात्र यो सदनको गरिमा अगाडि बढ्न सक्छ आक्षेपको नाममा कसैलाई नगरौ महोदय त्यसैले संबिधानको ध्वजा कसले गर्यौ ईतिहासको पानाले त्यो लेख्ला राता अक्षरे ले लेख्छ कि काला अक्षर लेख्छ भोलिका ईतिहासले लेख्छ त्यसैले भोलिका ईतिहासमा संबिधानको बर्खिलाप यसको मात्र यसको घातक बन्ने काम कसले गर्यो त्यो नि महोदयले यहा बोल्न सक्ने पर्ने थियो । यतिकै साच्चै जनप्रतिनीधि हो भनेयसैले म यो बिषमा यति मात्र भन्न चाहन्छु । त्यसैले अहिलेको बजेट जनता मुखि रहेको छ बिगतमा पनि हामीले यस्ता बजेटमा छलफलमा भाग लियौ । केहि कुराहरु सच्यायर जान अति आवश्यक रहेको छ ति सत्ता पक्ष हौ या प्रतिपक्ष या जुनसुकै भय पनि यो हाउसको गरिमामय लाई उच्च राख्नको लागि पनि त्रुटि भका कुराहरु सच्याउन सकिन्छ सच्याउन पनि पर्छ हामी लोकतन्त्र बादि प्रजातन्त्रमा बिश्वास गर्ने र गणतन्त्रमा बिश्वास गरेर यहा सम्म पुगेका जनप्रति हौ नि सबैको योग दान गरेको काम ठिकै छ चाहे त्यो नेपालीकांग्रेस नै किन नहोस यहा भन्ने गरेको छ नेपाली कांग्रेस त केहि होईन कि बन्ने खालकोकुरा पनि यहा सुन्निन लागेको छ तपाईहरु ईतिहासको पानामा हेर्नुस २०४६ साल देखि हामी कम्न्युष्ट हरु एकठाउमा आयर गनतन्त्रको लागि एकता भयका होईनौ र हामीले यहि व्यवस्था गर्नको लागि लडेका होईनौ र त्यसैले हामीले ति दिनहरुलाई पनि बिर्शन हुदैन त्यसता परिस्थितिले सिर्जना गर्छ त्यशैले अहिलेको हाम्रो यो संविधानको वचाउको लागि पनि लोकतन्त्र र गणतन्त्रको यउटै ठाउमा हुन पर्ने आवश्यकता रहेको छ ।बिकास कहा गयो कता गयो भन्ने ठुलो कुरा होईन समिक्षा गरौला गल्ति हुन्छ गल्तिलाई ठुलो माफलि गर्न पनि सक्नु पर्छ सरकारले यो हामीले सबैले सर्बधारणा हो किनभने हामी सबै यउटै जिल्ला मा रहेका छौ बिकास भयो भने ९ वटै जिल्लामा हाम्रा दाजुभाई दिदिबहिने हरुले बिकास पाउने छन हामीलाइ स्वागत गर्ने छन यदि हामीले गल्ति गरेको पायमा हामीलाइ दण्डित गर्ने छन यो सभामा हामी यो कुराको समिक्षा गर्न किन सक्दैनौ एक आपसमा खालि दोष मात्र लगाउने आफु चोखो हुन खोज्ने अर्कोलाई दोष लगाउने कुराले यो सदनको गरिमा अगाडि बढ्न सक्दैन सभामुख महोदय । त्यहि कारणले पनि मान्छेहरु आफु जस्तै अर्कालाई पनि त्यहि चश्माले हेर्ने बानिको अन्त हुन पर्छ भन्ने मेरो अनुरोध रहेको छ माननीय सभामुख महोदय आज हामी महत्वपुर्ण यो बजेटको कार्यक्षेत्रमा रहेका छौ मैले बारम्बार भन्ने गरेको छु हामीले दलितको बारेमा व्यवस्था गर्यौ महिलाको

लागि ब्यवस्था गर्यौं जनता पिडित रहेका छन हामीलाइ बिश्वास गरेर यो ठाउका जनताले यो हामीलाई उठायका छन हामी जिल्ला फर्किदा स्वाभिमानी हुने खालको कार्यक्रम छ किछैन त्योलाई हामी सुधार गरौ बिगतका दिनमा पनि हामीले कुरा गरेका थियौ २३-२३ वटा बहुबर्षे सडकका योजनाहरु रहेका थिय अहिले आको छ बरु एउटा उच्च स्तरिय समिति गठन गरेर छानबिन गरौ कुन जिल्ला मा के आवश्यकता रहेको छ कुन अवस्थामा माननीयहरुले के भुमिका खेलि रहेका छन त्यसको छानबिन गरौ र प्रतिवेदन सभामुख मार्फत प्रदेश सरकारलाई बुझाउ र तब त्यलाई गर्न म यो सभामुख मार्फत भन्न चाहन्छु आफुलाई चोखो राख्ने र   अरुलाई दोस लगाउने हो भने बिकास हुन सक्दैन त्यसैले सभामुख महोदय हामीले पिछडियको ठाउ बाजुराको टिंकर जस्ता अछामको पिथरा जस्ता ठाउलाई हामीले किन अगाडि बढाउने त्यहा खाद्यान्न समस्या छ त्या रोजि रोटिको समस्या रहेको छ त्यहाका युवाहरु तड्पिरहेका छन अनि तिनिहरुको बारेमा हामीले सदनमा छलफल गरेर यि जनप्रतिनिधि भएको नाताले हामी यो त्यो किन भन्ने हामी सभामुख महोदय मार्फत सरकारलाइ सुझाव दिने कोलागि हामी धन्यवाद दिउ र अगाडि बढौ भन्ने सभामुख मैले भन्न चाहे त्यसैले आज हाम्रो जस्तो देश गरिबिको रेखामुनी रहेको छ आज मान्छेहरु नुन पाईरहेको अवस्था छैन आज मान्छेहरु महत्वपुर्ण योजना बसेका मान्छेहरु गरि रहेका छन त्यसका चेला हरु तल वकालत गरिरहेका छन कत्तिको यो स्वाभाबिक मान्न सकिन्छ सभामुख महोदय त्यसैले यो एक पछि अर्को कुरा अदालते गरेको छ सत्ता अगाडि यो एक खालको फैसला आईसकेको हुनाले यसमटा हामीले धेरै टिकाटिप्पणि गर्न जरुरि छैन सम्मानित अदालतदे फेरि पनि तिन करोड नेपाली जनता माथी न्याय दिने छ दिलाउन पर्छ हामी अनुरोध गर्न चाहान्छौ । त्यसैले यो महत्व पुर्न गरिमामय सदनमा हामी सबै यउटै भएको कारणले हामी एक ठउमा बसेर छलफल गरौ ताको बिगतमा कले कले के गल्ति गर्यौ । तिनि मान्छेले स्चयनु पर्दैन ? नसचिने हो भने त्यसको के हुन्छँ अहिले त्यसैले हामीले त्यो कुरा पनि ध्यान दिन जरुरि रहेको छ माननीय सभामुख मैले यो बजेटको स्वागत र समर्थन गरे सबै माननीयहरु लाई अनुरोध रहेको छ बजारमा हल्ला रहेको छ त्यो साच्चिकै हल्ला हो भने त्यसको कलेक्सन ग्रन पनि मिल्छ सरकारले किन मिल्दैन त्यसैले सबै माननीयहरुलाई यो सल्लाह गरेर अगाडि बढौ भन्दै शुभकामना दिदै बिदा हुन्छु ह्वस्त धन्यबाद ।

माननीय रण बहादुर रावल

माननीय सभामुख महोदय, आज हामी आ.ब २०७८/०७९ को बार्षिक बजेटको सन्दर्भमा हामी छलफल गरिरहेका छौ यसै बिषयमा सन्दर्भमा माननीय सभामुख यो लकडाउनको साह्रै सदुपयोग भयको मैले अनुभव गरेको छु कञ्चनपुरको मार्ग कटान भयको छ त्यो कटि कटान भयको छ साच्चै हामीले भन्ने गरेको कैलाली कञ्चनपुर अगाडि बढ्दै रहेको छ यसको दिन दाहाडै सालका रुखहरु स्थानीय तहका प्रमुख देखि लियर बनका प्रमुख मा जिम्मेवार जिल्लाका जिम्मेवार कर्मचारी मार्फत यो भयको भनेको बिभिन्न रेकर्ड हरु भिडोयो रेकर्ड देखि लियर यावत कुराहरु छरियको छ यस सन्द्रभमा यो सरकारले गम्भिरताका साथ लियोस र यसमा छानबिन समिति गठन गरेर कमिटि गठन गरेर गलत गर्नेलाई तुरुन्त कारबाहि गरोस भन्ने म यहि सभामा सभामुख महोदय मार्थन गरिमामय सदनमा अनुरोध

गर्न चाहन्छु माननीय सभामुख महोदय अहिलेको बजेटको सन्दर्भममा यो बजेट झण्डै ५ औ बजेट भन्दा पनि हुन्छ एउटा अल्पकालिन बजेट भनेर त्यसको अल्पकालिनम बजेट तिन महिनाको भय पनि यो समेट लगायर ४ वटा पुर्ण बजेटहरु अहिले सम्म करिब करिन यो बजेटमा प्रस्ताबित जुन हेरदा जोड्दा ११८ अरब बराबर को बजेट बिनियोज गरेको देखिन्छ अब यो आ.ब लाइ हेर्ने हो भने ३० अरब भण्दा पनि केहि माथि रहेको छ हामीले थोरै शुरुमा नै भनेका थियो नीति तथा कार्यक्रममा नै हामीले भनेका थियौ र आशा गर्ने खालको कुरा पनि दैखेका थियौ केहि राम्रा कुरा पनि लेखेको थियो । तर त्योलाई रुपान्तरणको रुपमा हेरौ न त बजेट रातो किताब हुदा कस्तो हुन्छ त त्यसको ठ्याक्कै उल्टो त्या लेकेको कुरा एउटा र यहा गरेको उल्टो देखेको छ केहि ठाउमा बाहेल धेरै ठाउमा हामीले त्यो नीति तथा कार्यक्रम र जोडेर आयको हामीले देखेका छैनौ त्यसैले हामीले भनेका छौ यो गुठ पुरानै योजना र निरन्तरता र यो खासै ठोस योजना हरु देखियको थियो आज यो प्रदेश हरेक दृष्टिले पछाडि परेको छ कम्तिमा यो ५ वटा बजेट आउदा कमसेकम आत्मा निर्भर बन्न तिर अभिप्रेरित हुन प्रने थियो ततर त्यो देखिएन सभामुख महोदय खासै गरेर देख्दा खेरि आशा लाग्दा योजना प्रदेशको गौरवका योजना को बारेमा अलिकति प्रष्ट देखिको छैन र अर्को महतवपुर्ण पाटो भनेको यसमा मैले फेरि यो कितावलाइ सर्सीति हेरे पछि धेरै मोटो भएको कारणले समय त लायो किताबको व्यवस्थापन हेर्दा त झन दयनिय अवस्था मैले भेटाको किताबमा त बिचबिचमा अगाडि र पछाडि केहि ठुलो संख्याका पेजहरु उल्टा पनि थिय त्यहि पनि समय निकालेर उल्टा र पुल्टा गरेर पढे । मैले आशा गरेको थिय समय बित्दै गयो भने अनुभव बढ्छ र राम्रो बजेट मा अलिकति पाको पन दैखिन्छ भन्ने सोचेको थिय तर पायन ठिक छ प्राबिधिक कमि भएको होला त्यसपछि अर्को भने मैले ब्याक र ब्याकवार्ड भनेको कस्तो छ फर्वार्ड तिर भोलिको दिनमा किनभने म तल भनौला १५ औ राष्ट्रिय योजना भै सकेको अवस्था छ त्यसमा पनि समृद नेपाल र शुखि नेपाली भनेको छ ठुलो नारा लियको छ ठुलो लक्ष्य लियको छ त्यसको बारेमा म तल भनौला र योजनाको कहा नेर रहेको छ त त्योभन्ने हो र कति ईम्प्याक्ट पार्ने खालका छन जसले यहाको समाजको उन्ति प्रगति टेवा पुरत्याउने मा रहेका छन कहा सम्म उकास्न सक्छन कसैले दुरगामी प्रभाबमा पछि गयर त्योले प्रभाव पारने खालका छन मैले नै आफैले बिगतमा भनेका कुराहरु मा भेटाय मैले माननीय सभामुख यो लामो होला त्यहि पनि म यलाई केहि छोटो गर्छु माननीय सभामुख महोदय समय भएको भय गत म यसको पुरै पेज नै यहा भन्ने थिय यो आ.ब २०७४/०७५ को पेज नम्बर १८ को बुदा नम्बर ४ मा लेखेको छ १५ देखि २५ शैयाको अस्पताल निर्माण गरेर सञ्चालन गरेको छ र तर अहिले पनि त्यहि कुरा लेखेको छ र ४०/४२ शाल तिर पञ्चायत कालमा पनि हरेक गाउमा २० वटा शैया हुने छ बन्ने कुरा लेखेको तियो रयो निरन्तरता कहा बाट आयो भन्ने कुरा यो अब अन्तिम अवस्था आउदै छ हाम्रो यसमा पनि त्यहि कुरा लेखेको रहेछ सोहि आ.ब को अर्को बुदामा लेखेको छ उच्च स्तरिय ब्यवसायिक शिक्षाको कुरा र बिश्वबिद्यालय सञ्चालन गरिने छ भनेर पनि भनेको छ खे कहा भयको छ सञ्चालन यो बर्षको आ.बमा पनि भयको छैन त्यसको अर्को के रहेको छ भने व्याकवार्ड लिंक हरु केहि दैखियन र सोहि आ.बमा अर्को कुरा के छ भने जुन

बाझो जग्गा राख्न निशेध र ग्रामीणको लागु गरिने छ भन्ने कुरा गरेको छ र उकास्ने छ भन्ने कुरा गरेको छ तर कहानेर कतिउकासेको छ कति वाजो जग्गालाई कति हामीले प्रयोग गर्न सक्यौ त्यत्रो बेरोजगारलाई त्यहा अब यो बारम्बार यहाको माननीय पनि हुनुहुन्छ सोहि आ.बमा धनगढिको फाप्ला क्रिकेट मैदानलाई ५ करोड रुपिया राखेर अन्तराष्ट्रिय स्तरको बनाउने कुरा रहेको थियो अहिले कुन अवस्थामा रहेको छ केहि देखियको छैन अब यहि सन्दर्भमा अर्को महत्वपुर्ण कुरा थियो भने भारत जाने युवा हरुको बारेमा त्यो बेला प्रष्ट भनिएको थियो अभिलेख राखिने छ बिमाको पनि व्यवस्था गरिने छ र युवा रोजगार प्रदेश समृदिको वारेमा हामीले यत्रो नारा ल्याका छौ भन्ने देखेको थियो त्यो पनि त्यसतै भयो र आ.ब ०७५/०७६ मा पनि सुपथ पसलका कुराहरु कहा गय हरेक जिल्लाका निर्वाचन क्षेत्रमा पसल र अझै ८८ वटै स्थानीय तहमा पालिकामा २-२ वटा राख्ने भनेको थियो १७६ वटा त्यसको लागि त्यो बेलामा नै १७ करोड बिनोयोजन गरेको थियो आज कहा कुन अवस्थामा रहेको छ त्यसको अनुगमन के छ थाहा छैन ।समिक्षा पनि थाहा पनि छैन त्यसै गरेर मैले अर्को कुरा पनि हेरेको थिय यो पेज नम्बर १८ मा ०७५/७६ को खाद्यान्न खरिदको भण्डारणको कुरा गरेको थियो प्रदेश स्थापनाको कुरागरेको थियो आज हरेक कुरा ईन्डियामा छ भर पर्न पर्ने यत्रो कैलाली कञ्चनपुर मा सरकारले दियको रेट यकातिर रहेको छ त्यहा खरिदारले किन्ने त्यहाको भन्दा ६-७ रुपिया कम दिने रहेछ सरकारले किन्न सकेन कति पय ठाउमा यो अवस्था किन आईरहेको छ त योजना राख्न खोज्ने तर त्यसको गर्न नसक्ने हो भने कुरा किन ग्रने त्यसैले त्यो पेजमा धेरे कुराहरु रहेका छन बस सञ्चलानका कुरा त यहा नगरौ अब यो बारम्बार उठाका छन र अब यो यसपालिको मा त चाहिन्न भनेका छन ३० करोड त्यो बेलामा छुटयाको थियो । आ. ब २०७५/०७६ तिरको कुरा गर्दै छु मैले त्यसपछि हामीले खप्डको बारम्बार कुरा गर्यौ हामीले त्यो बेला ५ करोडको रिङ्ग रोड बनाउन पर्छ भन्यौ तर त्यो पछि कहा पुग्यो अस्ति सुन्दा भर्खर गको टोलिले एक रात बसेर त्यहा ओत लाग्ने ठाउ भेटिन्न कि आर्मिको शरण पर्न जान पर्छ । भोलिको हाम्रा त्यत्रा अरबको योजना के रहेको छँ त अझ यो पर्यटकिय हिसाबले अन्तराष्ट्रिय जगतमा पहिचान गर्ने कुरा यसो हेर्दा मैले धेरे कुराहरु देखे यसमा समय अलि बढि लाग्ने जस्तो छ तर समग्रमा यो मैले गर्न खोजेको तर हामीले यो फर्वार्ड गर्न सकेनौ यो आधार के हो भने बिगतका कुराको कन्टिनिउटि जब हुदैन निरन्तरता जब सम्म हुदैन तब सम्म त्यो योजना लगानी गरेको जस्तो बालुवामा पानी हालेको सरह हुन्छ अस्पतालको सन्द्रभमा पनि भनेको थियो ट्रमा सेन्टर हरु निर्माण गरिने छ संक्रमण रोग सम्बन्धीत अस्पताल त हामी ३ वटा त हामी भ्याट्टै गर्छौ भनेकै थियो कोरोना देखि लियर सबैको त्यसको बारेमा तपाईहरुले बुझ्नु भकै छ होला अर्को प्रवास बाट कुराहरुको मैले भनिसके र यो सबै कुराहरुमा व्याकवार्ड र फरवार्डको कुरा नभएको मैले देखे र सुदुरपश्चिम का जनताको पक्षमा सुदुरपश्चिम को समृदि ल्याउने पक्षमा मैले देखेको छु माननी सभामुख महोदय आशा राखेको थिय १५ राष्ट्रिय योजनामा लिंक बिशेस गरेर समृदि तिर समृद नेपाल र यसको बारेमा यसमा पनि मैले सर्सर्ति रुपमा हेरे के रहेछ त मैले समग्र रुपमा हेरेको थिय त्यसमा म स्थानीय सरकारको प्रमुख भय पनि मैले केबल त्यो स्थानीय तहलाइ मात्र हेर्ने जमाना होईन अहिले

हामीले विश्वलाइ हेर्न पर्ने हुन्छ अहिले प्रदेशलाई हेर्दा नेपाललाइ पनि हेर्न पर्ने छ र बिश्वलाई पनि हेर्न पर्ने छ त्यसैले यो सन्दर्भमा हेरेको त समुन्नत स्वाद हिन अर्थ तन्त्र यो समान अवसर प्राप्त स्वस्थ शिक्षित र उच्च जिवन स्तर भयका सुखि नागरिक बसोबास गर्ने मुलुकको रुपमा स्थापना गरिने छ भनेर भनेको छ माननीय सभामुख महोदय दिर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्यमा पनि प्रष्ट रुपले समृदिको अर्थ सुखको अर्थ र त्यो पछि गयर दिर्घकालिन प्रादेशिक रणनीति लिन पर्ने कुरा हरु देखि लियर रुपान्तरणमा बिशेस प्रमुख संबाहक हरु केके हुन त्योकुरा प्रष्ट पारेको देखिन्छ समृदिको हकमा अरु केहि नभय पनि भन्न चाहन्न एउटै कुरा के छ भने हामीले कसरि बनाउदा सबै सर्बसाधारणको पहुच केबल मन्त्रीको पहुच टाठावाठाको पहुच होईन भनेको छ यले प्रष्ट भनेको छ र कुरा गर्दा वेल बिईन्ग र लाई कसरि बनाउने भन्ने कुराहरु रहेको छ र वास्तवमा के कसरि भण्ने कुरा भन्दा पनि यो कुनै हिसाबले यो प्रदेशको योजनामा रुपान्तरण या प्रबेश नहुन अरु कुरा हो यो कुनै बाया भनेको होईन यो किताबले भनेको कुरा रहेको छ अध्ययनले भनेको कुराहरु रहेको छ अर्को कुरा म त्यसैले के चाहान्न म पछि भनौला अर्को महत्वपुर्ण नेपालको संविधान २०७२ यो अहिले समिक्षा गर्नै पर्ने बेला हो किनभने अहिले हामी पाचे योजनामा रहेकास छौ मौलिक अरधिकार र प्रचलित अधिकारको उल्लेख भयका भाग ३ मा झण्डै धारा १६ देखि ४८ सम्म त्यसमा ३१ वटा धारामा मौलिक हक र कर्तब्य सम्बन्धि रहेको छ त्यसमा राज्यले जनताको पक्षमा गर्न पर्ने शिक्षा स्वास्थ्य लगायत गास बास कपास र हरेक कुरा स्वतन्त्रा दैखि लियर बातावरणका कुरा समेत प्रष्ट पारेको छ त्यस सन्दर्भमा मैले कति पढेको छ भने यसमा छाडस पार्ने बाहेक अरु कुनैकाम भयको छैन माननीय सभामुख महोदय अर्को कुरा के रहेको छ भने प्रदेश आत्मा निर्भरता तिर कत्तिको गैरहेको छ यो बुझ्नै प्रने हो हामी ठिक छ अहिले संघले यतिबेला त्यहा बाट उठेको करको भागबाट पाउला यो पाउला भनेर बस्छौ त्यो ठिक छ । तर आज पाचौ योजना आउदा खेरि हामी कहा छौ त भन्दा खेरि यो आ.ब २०७३ मा आउने राजश्व उठ्थ्यो त्यो भन्दा कम अहिले उठेने गरेको छ ठिक छ त्यो लकडाउनकोकारणले होला अन्य कारण होला तर हामी कुनै सुचांक ले अगाडि बढेकोछैन माननीय सभामुख महोदय त्यसैले यो सन्दर्भमा बहुतै गम्भिर भएर यो सरकारले आउन पर्छ भन्ने मेरो आग्रह रहेको छ अर्को प्रदेशको योजनाको बारेमा हामीले बारम्बार उठान गरेका छौ प्रदेशको राष्ट्रिय योजना आयोग रहेको छ त्यो प्रदेशको योजना पनि बनायौ तर सुन्या छु मैले यहा पनि बनेको छ भन्ने सुनेको छु मैले तर दैखेको छैन कहा छ त्यो कुन ठाउमा कुना सुतेको छ त्योले के गरिरहेको छ कत्तिको योजना बाट योजना छनोट भयर यो ९ वटा जिल्लाको ८८ वटा पालिकाका हरेक मा कहानेर केको आवश्यकता रहेको छ र कहा के हेर्न पर्ने छ र त्यसको लागि सरकार लाई ति दियो दियन यसको बारेमा म अनबिज्ञ नै छु होला यसको बारेमा मैले ज्ञान लिनै पर्ने छ तर म भन्छु कहा छ त्यो योजना आयोग के को लागि त्यो बनाको हो केबल केहि जनालाई तलब भत्ता खुवाउनको लागि बनाको हो भने त्यसको आवश्यकता नै छैन तुरुन्त खारेज गरियोस माननीय सभामुख महोदय अर्को महत्वपुर्ण कुरा सन २०२२ अहिले २०२१ भै सक्यो हाम्रो आर्थिक अरु देश भन्दा माथी उठाउने भन्ने लक्ष्य राखेको त्यसमा त झण्डै १२०० डलरको प्रतिब्यक्ति आय भन्दा बढि

रहेको थियो अहिले हामी झण्डै बर्ष पुगिरहेका छौ त्यसको बारेमा के भै रहेको छ हामीलाई थाहा छैन दिगो बिकासको लक्ष्यको बारेमा शुन्य अवस्थामा रहेका छौ माननीय सभामुख महोदय अब यो कुराहरु त मैले हेर्दा भनेको हो र अब अर्को कुरा यहि २०७८ /०७९ को बजेट तथा कार्यक्रम मा हामीले सुनेका थियौ २२-२३ अरबको बजेटको कुरा एक्कासि आयो ३० अरब ३३ करोड ९४ लाख ५५ हजार को कुरा आयो म सरकार लाई धन्यबाद दिन चाहन्छु कति फाष्ट रहेछ शुरुमा सिमा निर्धारण गर्दा २२-२३ अरब जब बजेट ल्याउने बेला ३० अरब भन्ने यस्तो गतिशिलतालाई म धन्यबाद दिन चाहान्छु र अर्को एक सेन्टरमा हेरे प्राथमिकताको सन्दर्भमा हामीले कोभिडलाई प्राथिमिकता यो लाई प्राथमिकता भनिन्छ तर काम गर्दा खैरि के थियो सबै कुरा पुर्वाधार सँग जोडियो र त्यो पनि के देखियो भन्दा खेरि पुर्ण तया कनिका छराई त्यसको न पछाडिको लिंक रहेको छ न अगाडिको छ यो सालमा जेजे हुने हो अर्को बर्ष के हुने हो थाहा छैन । यो अवस्थाको बजेट आको छ । त्यसकारण मैले एउटा राम्रो पक्ष मैले के देखे भने चालु खर्च तर्फ उहाहरुले ठिक्क मिलायर ३० लाखको बजेट ल्याको रहेछ वास्तविक भन्ने हो भने पुजिगत खर्चहरु बढि हुनपर्छ प्रशानिक खर्चहरु कम हुन पर्छ त्यसमा चाहि यो सरकारले बुद्दि पुर्याको देखेको छु र त्यसको लागि म धन्यबाद दिन चाहान्छु तर समग्र स्थिति हेर्ने हो भने के देखिन्छ भने पछि यो ले समग्र सुदुरपश्चिम त बनाउने होईन यो घटाउने र भोलि गयर असफल प्रदेशको रुपमा र यसै गरेर जाने हो भने असफल नेपाल राष्ट्रको रुपमा हुन सक्छ जुन ग्रिस को ठुलो एउटा ऐतिहासिक पृष्ठ भुमि भयको देशको यो अवस्था के पनि यहि तालको ब्यक्ति मुखि भयको थियो मुखि काम गर्न थालेका थिय जुन हामी यहा गरिरहेका छौ त्यो अनुसारको त्यहा गरेर त्यत्रो पुरानो देशको हल के भयो भने असफल राष्ट्रको रुपमा घोषणा भयो र ईथोपियाको पनि अवस्था त्यहि नै रहेको छ हामी पनि समयमा सुधार गरौ सभामुख महोदय यो मौका हो यसमा ब्यक्तिको स्बार्थ र आफ्ना आसेपासेको र पार्टिको स्वार्थ के भने आफु नजिक बयका नेताहरुको स्वार्थले गर्दा खेरि आज सुदुरपश्चिम बासिको अवस्था दयनिय रहेको छ रुने अवस्ता रहेको छ एउटा औषधि नपाउने अवस्था रहेको छ ग्यास अक्सिजन ग्यास ३०० जना बन्दिको बिना अक्सिजनको कमीको कारणले मृत्यु भएको छ भनेर सुदुरपश्चिम ले त्यो निकालेको छ दयनिय अवस्था रहेको छ त्यसको कारणले माननीय सभामुख महोदय यो अवस्था मा हामीले गम्बिर हुनै पर्ने हुन्छ । अझ पनि म बन्छु यो धेरै कुराहरु मैले लेखेको छु म यो धेरै भन्न चाहदिन तिर कमसेकम यो आर्थिक बृदिदरमा झुटा नेबोल्न पर्ने त्यहा कमसेकम ½ जना अर्थ बिद होलान तर त्यो बनाउदा एक जना मन्त्रीले मात्र बनाउने होईन योजना बनाउदा बिशेष्ज्ञ हरु चाहिन्छ मैले त अस्ति पनि बनेको थिय योजना बनाउन १८ महिना लाग्छ अमेरिका जस्तो बिकसित राष्ट्र जहा हरेक सुविधाहरु रहेको छ र पनि तर यसउ पालिको मन्त्रीलाई म धन्यबाद दिन चाहान्छु जे हुन्छ फटाफा न बिज्ञ चाह्यो न बिसेषज्ञ चाहियो न सल्लाह चाह्यो लिन पर्यो आफ्नै लाई सल्लाह लियो भटा भट ईन्ट्रि गर्यो बजेट आईहाल्यो त्यसतो कामको लागि माहिर मन्त्रीमण्डललाइ म धन्यबाद नदियर कलाई दिम त्यो कारणले ३ % को बजेट बृदिको आशा गरेको छ यो अवस्था कोभिडको अवस्था त्यो कारणले हामीले कम्तिमा झुट नबोलौ । माननीय सभामुख महोदय

मैले यहि सन्दर्भमा के जोड्न खोजेको छु भने अब यि सबै त्यहाका नकारात्मक कुरहरु भय मैले यो पोल्ट्रि खेल्यो भने मैले पोल्ट्रि खेल्यो भने त यो मान्छेले के ग्रयो भन्छन हरेक यो पेज बाई पेज हेरेको त मलाई आफैलाइ दया लाग्यो यो हरेक यति शक्तिशालि प्रदेशको आज यो अवस्था बजेटको हेर्छु शिर्षक हरु हेर्छु बजेटलाई बिनियोजित गरेका कुराहरु हेर्छु कहानेर त एउटा सब्जेक्ट रहेको छ भने त्योदेखिने काम पनि त गरेको हुन पर्यो तर त्यो देखियन त्यो भएको कारणले बहुतै गम्भिर प्रश्नहरु रहेकटा छन माननीय सभामुख महोदय अर्कोकुरा भन्नै प्रने कम्तिमा रोजगारीको सन्दर्भमा रोजगारी दिने उपाय हरु के रहेका छन त प्रष्ट छैन तपाई हामीले देको १-२ योजनाले त्यो हुदैन त्यो केहि हुन्छ त्यति हो माननीय मुख्य मन्त्रीको नामबाट जति बाडे पनि त्यो केहि हुने वाला छैन त्यो क्षणिक हो उल्टो बिगार्ने मात्र काम हो जस्तो कृषिको क्षेत्रमा प्राथमिकता दिने हो भने त्यो अहिले जसतो कृषिको क्षेत्र जलाइ पायो त्यलाई ईक्युमेन्टहरु बाड्ने मेरो क्षेत्रमा हेरको त कृषिको लागि के उन्नत ल्याउने भनेर १ करोष बाडेको छ कलाई हो कलाई कुन्नि प्रतिपक्षको दलको नेताको क्षेत्रमा त डेढ करोड भन्दाको कुरा मा कम्तिमा राखेको छ भने पछि प्रतिपक्षको नेताको पावर त रहेछ भन्ने कुरा भयको छ मेरो ईजत त बढेको छ तर मलाई थाहा छैन कुन प्राईभेट लिमिटेडलाई देको हो त्यो पनि थाहा छैन मलाई त्यो कारणले अर्को कुरा हेरे३ मैले त्यसकारणले एउटा कुरा के देखिन्छ भने एउटा ईक्युमेन्ट सेन्टर एउटा कृषि मन्त्रालय जति छन ईन्कुमेशन भनेको धेरै ठुलो होईन तपाइहरुले यहि भन्नु भएको छ बारम्बार लेखु भएको छ कहानेर छ त यो भनेर सोध्ने हो भने कहि छैन हरेका कम्सेकम अहिलेको आवश्यकता के हो बने तपाईहरुले अहिलेको बिशेसषज्ञलाई सोध्ने हो भने त्यो ले भन्दिन्छ कम्तिमा कुन स्थानीय तहमा के हुने र ब्याकप पनि दियो भने क्मतिमा अर्को बर्ष त त्यो उद्योग चल्छ कम्तिका पैशाको व्याकप त्यसतै प्रबृतिको व्याकप दिने हो भने त्यो उदाहरनीय हुन सक्छ आफै प्राईभेटले बनाउन सक्छ त्यो कामहरु गर्न पर्ने तर त्यो गरेको देखिदैन माननीय सभामुख महोदय त्यो कारणले कम्तिमा प्लाष्टिकलाई मात्र ब्याण्ड गर्ने हो भने यसको कारणले मात्र स्वरोजगार यति बढ्ने वाला छ त्यो गर्ने हो भने मकैको बाहरिको खोष्टाहरुबाट पनि ब्याग बन्दारहेछन दुनिया प्रबिधियहि शिर्जना हुन्छँ अरको भाङको कुरा सुनेको थिय मैले अस्ति एकजनाले भाङले गर्दा उच्च पहाडि क्षेत्रमा बिगतमा अर्थ तन्त्रमा धेरै योगदान पुगेको थियो भाङ भनेको त्यो अत्तरमा बेच्ने होईन नि त्यसको रेशाको कुराहरु रहेका छन त्यसको काठको कुराहरु छन बिउका कुराहरु रहेका छन त्यसका यावत कुराहरु रहेका छन त्योलाई कसरि प्राथमिकता दिने र त्योले कसरि इकोनोमिक स्वरोजगार दिन्छ यतो सानो कुरा त गरौ त्यो पछाडि अरु गरौला मैले गेटाको ऐय र पोर्टको बजेट बढाउ भनेको त्यो कुरा नै छैन टिकापुर एयर पोर्ट बनाउ भने त्यो त योजना नै छैन अब सपना हो त्यो त्यसकारणले माननीय सभामुख महोदय त्यहा उत्तर दक्षिनका कनेक्टिभिटिका कुराहरु पनि हामीले गर्यौ अबह मेरो क्षेत्र त होईन त्यो चुरे भज्याङ आज मेरो क्षेत्र त होईन टिंकर बारम्बार कुरा गर्दा अहिले सम्म डिपिआर बनेको छैन अन्याथा डिपिआर का च्याङहरु मन्त्रालयमा जाने हो १० बोरा जति रहेको छन तिनको कार्यान्वयन शुन्य हो डिपिआरको अर्थ अर्को महाभ्रष्टाचार हो त्यो भएको सबै कुराहरुको त्यो प्रदेशको बारेमा केहि गरौ भन्ने

अठोटका साथ आउने हो भने नया मन्त्री मण्डलले केहि गर्ला मुख्य मन्त्री त उहा नै तर हाम्रो साथिहरुले सहयोग गर्नु हुने छ तर यहि प्रबिधि हो भने मलाई लाग्छ दुखका साथ भन्नु पर्छ यसले न हामी बाच्छौ न प्रदेश बाच्छ न संविधान बाच्छ न केहि अर्को यहि सन्दर्भमा एउटा महत्वपुर्ण कुरा हामीले अब गर्ने के त अब गर्दा हामीले ग्याप के त गर्ने त अब गर्न क गर्छौं अब समेट्ने कसरि कमसेकम नेपाली कांग्रेसले भनेको मान्नु भएको छ केहि साथिले त अहिजले सर्पको उदाहरण दिनु भएको छ हुदा हुदा अहिले सर्पको उदाहरण बिच्चीको कुरा होईन अहिले एकता को कुरा हो नेपाली जनताको बिचमा एकता कसरि चाहिन्छ भन्ने कुरा हो अहिले कुरा के हो भन्दा खेरि नेपाली हरु एक भयर नेपाल हुने कि नहुने भोलि हुदै छ यो देश भुटानिकरण हुदै छ यो देशको संविधानलाई झीया झिया छिया छिया च्यातेको छ यसमा नया कुने घमण्ड गर्ने पर्ने अवस्था छैन सम्मानीय राष्ट्र पतिको हेर्दा उहाको हेर्ने हो भने अहिले धेरै प्रभआव परेको छ देश सम्माननीय प्रधानमन्त्रीलाई भन्नै पर्छ हामीले उहालाई कति कुर्षिको लोभ होला उहा आज संविधानको झिया झिया हुदापनि हासि रहनु भएको छ संविधाको अस्तित्व स्विकार्नु भएको छ यो प्रदेश व्यवस्थापिकाको बिग बिगि चलिरहेको छ त्यसैले अहिले यो घमण्ड गर्ने समय होईन हाम्रो अहिले कसरि हुन्छ एकता कायम गर्ने यो देसको संविधान २०७३ को संविधान ७ दशक लागेर नेपाली जनताले खुन पसिना बगायर आको संविधान हो हजारौ हजार सहिद भयको यो देशमा त्यसैले यो संविधान नेपाली कांग्रेसको नेतृत्वमा मात्र होईन यो संविधान सबै अहिलेको प्रमुख दलको प्रमुख भुमिकाबाट आको हो गौरव छ मलाई यलाई बचाउन जरुरि रहेको छ ब्यक्तिको स्वास्थ को लाभमा कसैको नजिक र टाढा भयो भन्दैमा एकअर्का हिलो छिट्नु भनेको यो गलत हो माननीय सभामुख महोदय मार्फत म भन्न चाहान्छु अरु बेला अझ ब्याख्या गरौला तर अहिलेको अवस्था के छ भने पछि यो प्रदेश लाइ आत्मा निर्भर बनाउन तिर लागौ यो क्षेत्रिय असन्तुलनलाई अन्त गरौ कमसेकम अब प्रदेशको घर जग्गा यो दुनिया भन्ने कुरा छोडौ त्यसको लागि के रहेको छ भन्ने कुरा यो अहिलेको बजेटले खासै सुदुरपश्चिम को जनताको तात्विक भिन्नता गरेको जस्तो लागेको छैन यो निरन्तरता रहेको छ र यो लाई सुधार्न सकिन्छ भने यलाई सच्यायर अगाडि बढौ र जनताको लागि छातिमा हात राखेर अगाडि बढौ भन्दै बिदा हुन्छु धन्यबाद ।

माननीय कुन्ती जोशी

माननीय सभामुख महोदय, हाम्रो सुदुरपश्चिम प्रदेशको आ.ब २०७८/०७९ को राजश्व र व्यको बार्षिक प्रतिवेदन पेश भयको छ यसको लागि माननीय योजना मन्त्रीलाई धन्यबाद ब्यक्त गर्न चाहन्छु र यसलाई स्वागत गर्न पनि चाहान्छु । र यसको धेरै ठुलो अध्ययन र यसको भित्रको पाट पुर्जा हरु बजेटलाइ कुन किसिमले बिनियोजन गरेको छ बजेटलाई यहा कसरि मिलायको छ निति तथा कार्यक्रम र बजेटको सन्तुलन कसरि मिलायको छ भनेर हेर्दा बिगतका बर्ष र अहिलेमा मेरो नजरमा देख्न सकेन । उस्तै उस्तै प्रकारको मैले पाको छु नीति तथा कार्यक्रम र बजेट जसरि यो भन्दा अगाडि जसरि हामीले बिगतका दिनमा हेर्यौ गम्भिर पर्श्न हामीले पनि उठाका थियौ र प्रतिपक्षले पनि उठाउनु भएको थियो र अहिले पनि बजेटमा हामीलाई महशुस भैराखेको छ उ उस्तै प्रकारको रहेको छ जहा मन्त्रीहरु

छन त्यहा धेरै बजेट गको छ जहा मन्त्री भयन त्यो ठाउमा अलि कम बजेट गयो बन्ने हिजो हामीले उठाका हौ र अहिले पनि त्यो उठाईरहेका छौ आफ्नो निर्वाचन क्षेत्र केन्द्रित हुने आफ्नो गाउपालिका केन्द्रित हुने आफ्ना वडाहरु केन्द्रित हुने खालका कुराहरु हिजो पनि केन्द्रित रहेका थिय र आज पनि त्यो कायम नै रहेको छ हामी सबै मन्त्रालयको समग्र सुदुरपश्चिम प्रदेशको हकमा कुरा गरौ त्यसैले मलाई के लागिरहेको थिय लाई स्वागत गर्नु पर्छ र हामीले यलाई पाश गर्न पर्छ यो अर्थमा मैले समर्थन खोजेको हु अर्थात बिगतमा पनि हामीले यस्तै प्रकारको थिय र आज पनि यहि प्रकारको रहेको थियो र हिजो समर्थन गर्न पर्ने हाम्रो बाध्यत्मक परिस्थित रहेको थियो र आज पनि त्यहि रहेको छ र सहयोग गर्न पर्छ र मलाई लाग्छ बिगतमा मैले महत्वपुर्ण पर्यटकिय स्थल म एउटा मात्र उदाहरण दिन चाहन्छु । जहा डडेल्धुरा जिल्लाकै एउटा गन्तब्य स्थानको रुपले मैले धेरै चोटि विषय बस्तुहरु उठान गरेको छु निर्वाचन क्षेत्रको हिसाबले हाम्रो सोहि जिल्लाको भौतिक मन्त्री हुनु भयो उति बेलमैले मेरो लेटर प्याडमा मैले योजना मागेको थिय त्यो पुलको लागि आलिताल पर्यटकिय स्थलमा जाने पुलको लागि बजेट मागेको थिय यसको लागि २० लाख छुटयाको थियो र त्यहाका जनताले धन्यबाद पनि दियका थिय र यसपाली गठबन्धन पनि भएको छ कुरा सुनिने जस्तो पनि बको छ कुरा सुनि पो हाल्छन कि भन्ने क्या हो भन्ने खालको आश पलाको थियो र यसपाली १० लाख रुपिया बढि छुटयाउनु भएको छ २ वटा शिर्षक बढि बनायर एउटा शिर्षकमा २० लाख र अर्को १० लाख गरेर ३० लाख भएको छ । अब धन्यबाद धेरै ठुलो त म धेरै दिन सक्दैन आफ्नै जिल्लाको मन्त्री भयर त हामीले ओझेलमा पर्न पर्यो भने अहिले त अब त्यो परिस्थित छैन मैल आपत्ति जनाउन पनि सक्दैन किनभने आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रलाई त हेर्न सक्नु भयन भने अरु ठाउको परिस्थित नै त्यसतै भएको कारणले मैले धेरै ठुलो गर्न चाहन्न र समग्र आलितालको सन्दर्भमा माथिको वडा नम्बर १,२ र ३ को चाहि एउटा खालको मतलब त्यो पालिका जोड्ने पुल पनि थियो त्यसैले गर्दा खेरि मैले यो बिषय पनि उठान गर्न खोजेको हो र यसमा अन्यथा मान्नु हुने छैन भन्ने मैले लियको छु र अब हेर्दै जाने हो भने हामीले धेरै बिषय बस्तु हरु पनि उठ्यो अगि पनि उ ठ्यो सुदुरपश्चिम प्रदेशको हामीले आत्मा निर्भर हुने योजना हामीले के बनायो त यसमा गम्भिर हुन जरुरि रहेको छ हामीले हिजो त बनाउन सकेनौ सकेनौ र हामी कहि चुकिरहेका छौ कि हामी अलिकति के गर्न खोजेको हो हामीले आफ्नो निर्वाचन क्षेत्र मात्र केन्द्रिकृत हुने आफ्नो जिल्ला मात्र आफ्नो पुख्यौंलि मात्र केन्द्रिकृत हुने हो भने हामी यो गम्भीरको खाल्डोतिर जादै छौ कि भन्ने अहिलेको सरकारको मात्र होईन यो मैले यो सरकारलाई मात्र भन्न खोजेको होईन बिगतको बर्षमा पनि हामी त्यसैले गम्भिर खालको गलत गरिरहेका छौ हामीले मैले अनुरोध गर्न चाहन्छु अझै पनि कि प्राली लाई भन्दा पनि हाम्रो उद्योग धन्दा बिशेस गरि सरकारको मातहतमा हुने गरि आत्मा निर्भर हुने गरि हामीले त्यो खालको योजना बनाउन र अगाडि बढ्न जरुरि रहेको छ मैले त्यो खालको सरकारलाई सुझाव दिन चाहन्छु । र म धेरै बि षय बस्तु हरु राख्न चाहन्न मैले अगि नै पनि भनिसकेको छु सन्तुलन कस्तो छ भन्ने कुराहरु त्यसैले म पुन मैले अनुरोध गर्न चाहन्छु हाम्रो सुदुरपश्चिम आत्मा निर्भर हुने परिस्थितबाट अगाडि बढोस जंगल जडिबुटि जल हामीले धेरै चोटि व्याख्या

गरि सकेका छौ यो चिजलाई कसरि प्रयोगमा ल्याउने यो सरकारले गरोस मैले अनुरोध गर्न चाहान्छु र मैले अस्ति पनि उठाको थियो हाम्रो अस्मिता बैनिको पोष्टमाटन गर्ने कुरा त हामीले सक्यो र त्यसको राहतको कुरा र सत्य तथ्य छानबिन गर्ने कुरामा प्रदेश सरकारले ध्यान दियोस र यसमा मैले अनुरोध गर्न चाहन्छु माननीय सभामुख महोदय गम्भिर ध्यानाकर्षण के ग्रन चाहन्छु बने अस्ति एक जना माननीय ले २-३ जना ढालेका भनेर शानका साथ राखेर बिषय बस्तु हरु प्रस्तुत गर्नु भयो म यसमा गम्भिर ध्यानाकर्षण ग्रन चाहन्छु माननीय सभामुख महोदय र सरकारको ध्याना कर्षण पनि गर्न चाहन्छु ईतिहास नेपाली कांग्रेस र नेकपा माओवादी र नेकपा एमाले छुट्टाछुट्टै रहेका छन आफ्नै ईतिहास छन र ईतिहास खोतलौ सबैका ईतिहास आफ्नो प्रकारका रहेका छन हतियार उठायर बिसायर अर्थात सरकार सँग बार्ता गरेर शान्ति प्रकृयाबाट अगाडि गयका ईतिहासहरु सबैका छन खोतलौ होइन भने एकले अर्कालाई यसरि घोच्याउने पाउने हो र यो परिस्थित हो भने हामी माननीय हुन लाएक पनि रहेका छैन भन्ने कता कता महशुस गर्न चाहन्छु हामीले त यस्तो खालका सन्देश दिदै छौ भने जताले के सन्देश पाऊच म यो गम्भिर ध्यानाकर्षण गर्न चाहन्छु र यो शब्दहरु फिर्ता लिनको लागि मैले माननीय सभामुख महोदय मैले ध्यानाकर्षण ग्रन चाहे । त्यसैले यस्ता खालका पर्कृति पद्धति बाट हामी मुक्त हौ कसैले कसैलाइ एकले अर्कालाई गाली गर्ने ब्यक्ति गत तबरले ईर्ष्या लिने यो खालको आउने कुराहरु रहन्छ त्यसैले यस्ता खालका गम्भिर शब्हरु एकले अर्कालाई आक्षेप लाउने नाममा मन्त्री ज्यु भन्ने नाममा सरकारको गम्भिर ध्यानाकर्षण गर्न पर्छ त्यो हाम्रो दायित्व हो र त्यसको ध्यानाकर्षण भयको समयमा सुन्ने सरकारको पनि दायित्ब हो सुन्न पर्छ हमारा कुराहुर नसुनेर हामी जन प्रतिनिधीको कुरा नसुनेर कसको कुरा सुन्छ सरकारले सुन्न पर्छ यसको निमित्त मेरो गम्भिर प्रकारको ध्याना कर्षण बयको छ र यलाई यो शब्दलाइ फिर्ता लिनको लागि माननीय सभामुख मार्फत आग्रह गर्न चाहन्छु र समग्रमा बजेट उस्ता उस्तै भएको कारणले यो थोरै तलमाथि हुनु स्वाभाविक हो यसको पुर्ण समर्थन गर्दै यो बजेटको समर्थन गर्न चाहान्छु धन्यवाद ।

माननीय माया भट्ट

माननीय सभामुख महोदय, २०७८/०७९ को आय ब्ययको अनुमानित किताव सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारको तर्फवाट माननीय आर्थिक योजना तथा कानुन मन्त्रीले पेश गर्नु भएको छ र यसमा छलफलको लागि गर्दा त्यसमा आफ्ना कुरा राख्नु भयो र बजेट माथि छलफल गर्दा खेरि यो बजेट एकदम हतारमा राजनीतिक रुपमा एकदम उथल पुथल हुन लागेको वेला बिभागिय मन्त्रीले हतारमा फेरबदल भैराखेको अवस्थामा त्यति हुदा हुदै पनि आर्थिक मामिला मन्त्रिले यो बजेटको किताब जुन प्रस्तुत गर्नु भएको छ यो मलाई लाग्छ उहाले राम्रो गर्नु भएको हो । यो बजेट ल्यार ठिक गर्नु भएको हो भन्ने लागेको छ र पुर्ण रुपमा समर्थन गर्न चाहन्छु। प्रदेस सरकारको उपलब्धिमा नै ठहर गर्छु मैले र कामको शिलशिलामा आफ्नो कर्तब्य निष्ठ भई डडेल्धुरा जिल्लाको आलितालमा महिला माथी सुन्न मा आको छ बलत्कार गरेर बिबस हत्या भएको भन्ने कुरा सुन्न आको छ यो हाम्रो लागि बिबश कुरा हो यसले हामी सुदुरपश्चिम हत्या गर्ने मान्छेहरु जन्मिने ठाउमा रहेका छौ यो सुन्न पर्ने छ यसको लागि ति

महिला साथि माथि भाबपुर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु र शोकाकुल परिवारमा गहिरो समवेदना प्रकट गर्न चाहन्छु र यो बजेटको किताबमा आफ्ना धारणा हरु माननीय ज्युले राख्नु भएको छ मेरो अरुको टिप्पणि छैन माननीय सबै माथि टिप्पणि गर्ने र म आफुमात्र राम्रोहो भन्ने कुराको म ब्यक्ति गत रुपमा बिरोधि हो र तर पनि अब तिन बर्ष सरकारमै रहेर सञ्चालन गर्दा पनि त्यहि कुरा आयको छ र आज पनि त्यो दोहोरियको छ । हाम्रो समस्या के हो त सबैले गहिरियर सोच्न पर्ने हो सबै पार्टिको सहयोगले लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको अवस्थमा हामी बसेका छौ र त्यो अवस्थामा पर्देश सरकारका समानुपातिक समावेशि र सामाजिक न्यायका अनुसार हामीले गरिरहेका छौ यो हाम्रो भाग्य को कुरा हो यसमा बस्दा खेरि केहि त्रुटि हरु रहेका छन भने पनि शिष्ट भाषामा हामीले भनेका थियौ सिँह दरबार हामी जान सक्दैन हाम्रो मुखै निर सरकार रहेको छ सरकार सँतग हामी कुरा राख्न सक्छौ जहासम्म बजेटको कुरामा सेटिङ भयो त्रुटि भयो भन्ने कुरा आयको छ गरेका छन म सेटिङमा बिश्वास गर्दिन सेटिङ मा के भएको छ भने बजेटमा तिस अरब ५७ करोड बजेट कति हाम्रो बिनियोजन भएको छ ३० अरब त्यो बजेटले हामीलाई अलि पुगेन त्यो बजेटलाई मलाई लाग्छ ६ करोड दियको ठाउमा १५ करोडको आवश्यकता थियो र ७-८ लाख दिन सकेको छैन त्यहा पनि आवश्यक छैन यो प्रदेश सरकारको यो सुदुरपश्चिम को सरकार हो र हामी जनता पनि सुदुरपश्चिम का हौ बजेट कर्णालीमा गको छैन र बजेट गको कुरा उठेको छ कुरा ब्यक्तिगत व्यवसाय सँग सहयोग गर्न सक्दैन यो प्रदेश सरकार भन्ने कुरा रहेको छ साझेदारीमा जान सक्ने गरि व्यवसाय हरुलाई अनुदान दिन सक्ने गरि कानुन निर्माणमा केहि त्रुटि रहेको छ भने त्यो गरेर हामी अगाडि बढ्न पर्छ हामीले यो कोरोना भाईरसका कारणले यो कारणले हामी साच्चिकै भन्ने हो भने हुन त बिश्व नै लथालिङ्ग भएको छ सुदुरपश्चिम प्रदेश त झनै लथालिंग भएको छ त्यो अवस्थामा हामीले मलखाद हरु ल्याउन नसक्ने अवस्थामा हामीले यो प्रदेशमा नै मलखादहरु को हामीले अर्ग्यानिक मल खाद उत्दापन गर्न सक्छौ भने त्यो बनाउन का लागि व्यवसायहरुलाई दिन नसक्ने भन्ने कुरा कहाबाट त्यसको लागि पनि कमिटि बनाउन सक्नु पर्यो भ्रष्टचार भएको भनेर अगाडि योजना बनाउने यो कुरामा म सहमत छैन । र जहा सम्म होजो अस्ति उद्योगहरु खोलियो र किन सञ्चालन हुन सकेन र अहिले किन यो सञ्चालन गर्ने गरि बजेट आयन भन्ने छ त्यसको लागि सुदुरपश्चिम का ८८ वटै स्थानीय तहमा उद्योद सञ्चालन गर्ने भनरे बिगतको बर्षमा बजेट ५० वटा ठाउमा बन्ने गरि निर्देशानयाले गरिरहेको छ उद्योग को प्रस्ताव आउन सक्ने भयन त्यो पनि नीतको कारणे होला नीतिमा आउन पर्ने हुदा अनुदान दिन नपाउने भनेर प्रदेश सरकारले अनुदान दिन नपाउने भनेर त्यो उद्योगहरु सञ्चालन हुन सकेको छैन त्यो ढाचाले हामीले उद्योहरु सञ्चालन ग्रने सकिने होईन भ ने अब एक जिल्लामा हामीले एक उद्योग सञ्चालन गरौ भनेर नया ढंगले आउने कुरा थियो र जहा सम्म लाग्छ नीति र कार्यक्रम यो हामीले पाश ग्रयौ नीति कार्यक्रममा केहि पनि न राम्रो कुरा आको छैन भनेर हामीले पाश गर्यौं त्यो उद्देश्य र प्राथमिकता र सिद्धान्तहरु हामीले पाश गर्यौं र त्यसमा पनि हामीले सहमतीमा पाश गरेका थियौ । बिचलित भयका छैनौ र अब आयो बिनियोज गर्ने कुरा त्यो भागबण्डा गर्दा खेरि त्यो ब्यक्तिको होईन भागबण्डा गर्दा खेरि हरेक क्षेत्रमा त्यो गर्दा खेरि मेरो बैतडिमा

८५ लाखको बजेट आवश्यकता रहेको छ र त्यहा ५ करोड मात्र पर्यो होला अब पुग्दैन भने हामीले त्यो बिरोध गरेर सघिय संरचना नै प्रदेश सरकार नै चाहको छेन कसैले भन्छ यो माननीयहरु चिटिङ गर्छ राम्रो छैन कसैले यो सरकार नै चाहेको छैन भनेको छ कसैले अब माथिको कुरा हामी सबैलाई थाहा भयको छ सम्मानीय अदालतमा त्यसता छलफल भै रहेका छन त्यो पनि बिडम्बना हो संबिधानको धाराहरु राजनीतिक पार्टिले ब्याख्या बिश्लेषण गरेर सबै राजनीति पार्टिको अपहत्या हुने गरि सँघिय गणतन्त्रको कसरि यो मुलुकको लागि कसरि बिकामा अगाडि डोर्याउने भन्ने भन्ने बिषयलाई अगिकार गरेको बय हामीले सबै कुरामा कानुनि रुपमा जान पर्ने थियन होला अझ पनि के रहेको छ भने बजेट अहिले गयो किताबमा भोलि देखि भ्रष्टाचार भयो भन्ने अनुमान हामी कसैले नगरौ त्यो बजेट कार्यान्यवनको लागि त्यो ठाउमा हामीले पाउने हो कि हैन नपाउने ठाउमा गको छ भने अर्थ मन्त्रीले भन्नु पनि भएको छ उहाहरुले जवाफ दिनु होला मलाई लागेको कुरा यदि गको छ भने त्यो रोक्न पर्छ र रोकिन छ पनि तर चाहिने काममा गको छ बढाउन पर्ने छ भने प्रदेशका माननीयहरु ले फेरि पनि हामीले प्रदेश सरकार सँग भन्न पर्छ पर्देश सरकार भनेको हाम्रो प्रदेस सभाले बनाको प्रदेस सरकार र हामी जननी होच र हामीले उहाहरुलाई कसरि सहयोग गर्न पर्छ र प्रदेश सरकार लेपनि माननीयहरुलाई उहाहरुलाई अप्ठ्यारो भएको छ होला निर्वाचन क्षेत्रमा बजेट धेरै ल्याउ भन्छन हामी सँग सिमित स्रोत साधन छन त्योले कसरि पुर्याउने भन्ने कुरा हो र यसको लागि हामीलाई उच्च स्वरमा हामी हास्दै नहास्ने रिसाईरहने त्यले कहि समृदि आउछ त ? साग र सिस्नु खायको बेश आनन्दी मनले हामीले खुशि भयर हामी चार बर्ष भै सकेको छ सरकारमा योप बजेट आयो तर आनन्द नहुने बजेट सबैलाई थहा छ पुगेको छैन भनेर भाको छ भन्ने कुरा कलाई थाहा छैन र सबैलाई थाहा रहेको छ त्यसैले सरकारको सपोर्टमा लाग्ने माननीयहरु को भनाईमा सहमत गर्ने सरकारको समेत दायित्व हुन्छ तर कहि त्रुटि रहेका छन हामी त्यो लाई सच्याउनको लागि पनि कितावमा अहिले सच्याउन पर्छ आज भयन भने भोलि त यो खाई हाल्ने हुन भन्ने कुरा पनि हुदैन त्यसैले अब बोद्रोहको लागि बिरोध गरौ पञ्च बर्षको योजना आयन त्यसतो आञण भनेर र नेकपा एमालेको सरकार होईन भन्ने तमाम खालका छ्लफल गर्ने थला हरु बनेका छन संदिय दलको निर्णय मान्यो मानेन बोल्ने कुराहरु के आफु खुशि बोल्ने कि त्यसता उदाहरणको लागि थुप्रै ठाउहरु पनि रहेका छन ईतिहास पनि हेरौला बर्तमान पनि गरौला भविष्यका लागि के गर्ने हो छलफल गरौला हामी त्यो सँगै ल्याको लोकेतन्त्रलाई पष्ट्याउनको लागि मलाई राति साच्चिकै चिन्ता लागेको थियो । मिडिया कर्मिलाई हामी दोष दिन्छौ मिडियाले लेख्यो भनेर हामी त्यसता कुरा बोल्छौ मिडियाले झन ठाउ पाउछ त्यो भएको हुनाले कहिले किताब नै पोलियो कहिले सच्चियको छैन नि त अहिले पनि हामीले पाश गर्ने बिषयमा हामी लाग्नु पर्छ अनि प्रदेश सरकारका माननीयहरु पनि मन्त्री ज्युहरु पनि हिजो हामी सँगै काम गरेका साथिहरु हुनुहजुन्छ उहाहरुले हाम्रो कुरा नसुन्ने कुरा नै हुदैन केहि समस्या भएको होला मलाई लाग्छ उहाहरुहले हतारमा बजेट बनाउदा खेरि सबैको कुरा समेट्न नसकेको हुन सक्छ र नसमेट्दा का कुरलाई समेट्ने पनि उहाहरुले अब त्यो किताबमा नै लेखेर प्रतिबद्धता जाहेर गर्न पर्ने भएको हुनाले सेटिङका कुरा

हामीले छोडनु पर्छ हामीले भन्न हुदैन नेपाल सुधार्ने तपाई हामी सबैको जिम्मा हो नेपाल सुधार गर्ने कति भयो त्योलाई सफल पार्नको लागि हरेक तबरले नेता नेतृत्वले मात्र नभयर धेरै कुराहरुले नेपाल गरिब मुलुक हो र सुदुरपश्चिम प्रदेश भनेको झनै गरिब हो र उत्पादन मुखि बजेट बनाउ र यसको लागि हामीले गर्ने कुरा गर्छौ अझै उत्पादन मुखि र बितरण मुखि सँगै गर्ने गरि हाम्रा योजना बनाउन पर्छ हामी अहिले पनि धेरै पछआडि रहेका छौ त्यसको लागि हामी हाम्रा मनहरु मिलायर जाने हो भने बजेट मिलाउन सकिन्छ बजेट फ्रीज पनि जान्छ त्यो बजेटको सदुपयोग गर्न हामी सबै लागौ त्यसैले यो बजेट म पुर्ण रुपमा समर्थन गर्न चाहन्छु र यो प्रदेश सरकारलाई कसरि हुन्छ राम्रो गरेर नै प्रदेश सरकारलाई सहयोग गरेर जाने बनेको नै गर्नलाई यो प्रदेश सरकारलाई र प्रदेश सभालाई सहयोग हुन्छँ भन्ने मेरो सोचाई रहेको छर बजेट हुने कुरा होईन प्रदेश सभमा भयका माननीयहरु हामी सबै एक मनका साथ हामी अगाडि जान पर्छ भन्ने भनाई राख्दै म आफ्ना भनाई अन्त गर्छु धन्यबाद । नमस्कार

माननीय देवकी मल्ल थापा

माननीय सभामुख महोदय, हाम्रो प्रदेशको बजेट माथि छलफल चलिरहदा डडेल्धुरा जिल्ला को प्रशुराम गाउपालिकाकि महिला स्वास्थ्य कर्मी अस्मिता भट्ट को हत्या अमानविय घटना गरेको छ यो घटना पर्ति घोर भनसना गर्दै उहाको परिवारलाइ समवेदना गर्न चाहन्छु र उहाकोपरिवारलाई राहतको लागि व्यवस्था गरियोस र हत्यारा अथवा दोसिलाई कडा कारबाहि गरियोस भन्न चाहान्छु र प्रदेश सरकारले प्रस्तुत गरेको प्रस्ताव माथि हामी छलल मा जुटिरहेका छौ मलाई लागेको छ म पार्टिमा राजनीतिमा र बिभीन्न ठाउमा सर्बाहारोको पहुच सरकारमा पुगोस भन्ने उद्देश्यले लागेको हो र त्यसको लागि कडा संघर्ष पनि गरेको हो र त्यसको लागि देशको यकात्मक शासनलाई हटायर संघआत्मक व्यवस्था प्राप्त गरेको पनि हो र तर यो शान्ति पछि हामी जसरि यो सघिय पछि स्थानीय सरकार प्रदेश सरकार र केन्द्रिय सरकार बनाउदै यो हामी संघिय व्यस्थआ सञ्चालनमा हामी अगाडि बढ्यौ आर्थिक समृदि र यसको बिकासको लक्ष्य बोकेर हामी अगाडि बढेका हौ अझै हामीले त गठबन्धन बाट चुनाव लड्यौ र देशै भरि बिजय भयौ नेकपा नेपाल कम्न्युष्ट पार्टि त्यसको लागि नेपाल सरकार ठुल उत्साहका साथ अगाडि बढेको थियो तर दुःखद घटना हरु घटे यो पार्टिको जस्तो भएको छ जनताले एउटा अपेक्षा गरेको थियो त्यो अनुसार हामी अगाडि बड्न सकेनौ त्योशिलशिलामा प्रदेश सरकारले प्रस्तुत गरेको बजेट हुन त हामी यो चौथो बजेटमा आयका छौ यसको आकार हेर्दा खेरि प्रदेश सरकारको बिगत हेर्ने हो भने यो भन्दा बढि गर्न सक्ने अवस्था पनि छैन नीति तथा कार्यक्रम वा उद्देश्य तथा सिद्धान्तको मा हामीले बोलेका थियौ भुगोल छनौट गर्दा हाम्रो जाती कोछनौट गर्दा बिशेस ध्यान पुगोस मेरो भनाई यति मात्र थियो । हिजोका तिन बजेटमा त्यति सारो हेनत भएको छैन जसरि सर्बाहारा बर्ग कम्न्युष्ट भएको नाताले स्रवाहारा बर्गलाइ पहुचमा पुगाउने उनिहरलाई आर्थिक रुपमा सबल बनाउने बजेट बिनियोजन हुन पर्च भन्ने हामी जहिले पनि धारणा राख्यौ । कम्न्युष्ट चेत बाट यो प्रदेश सरकार कम्न्युष्ट को सरकार भएको नाताले यो प्रदेश त्यो अनुसार अगाडि बढ्न पर्ने भन्ने हाम्रो आन्तरिक धारणा थियो तर त्यो हुन सकिराखेको छैन र यस पालिको बजेटमा पनि धेरै मेहेनत गरेको छ प्रदेश सरकारले अझ

प्रदेश सरकारको अर्थ मन्त्रीले धेरै राम्रो छ बर्ग लक्षित र सिद्धान्तको हिसाबले धेरै राम्रो रहेको छ र अलिकति टाईमको हिसाबले पनि यसपालिको सरकारलाई गहिरो अध्ययनका साथ सुझबुझका साथ बनाउन टाईमको अभाव पनि हो यो सत्य कुरा हो र बजेटको अभाव पनि हो सरकारले यो बजेटलाई अर्को अपमान गरेको छ तर हतार पुर्ण जो समय रहेको थियो त्यो समयमा त्यो गडबड भएको छ पक्कै पनि म त यो पालिको बजेटमा पिडित मान्छे हो किनभने मैले भनेको योजनाहरु परेको छैन हिसावले मात्रै

म कुरा गर्दै छैन कि कति मन्त्रीको अन्तर आत्मालाई थाहा होला त्यो बजेट कसरि बिनियोजित गर्नु को हो तर हामीले जो कर्मचारीको सहयोगमा बजेट बिनियोजित गरेका छौ त्यो बजेट अझै जसरि जुनचेतका साथ त्यो बर्ग भुगोल समेट्न प्रने थियो त्यो अभाव छ किनभने जसरि हामीले कर्मचारीको सहयोग लियका छौ मलाई त्यहा डाउट छ जुन सहयोग लियका छौ मेरै निर्वाचन क्षेत्रमा क्रमागत योजनाहरु जे होस कम बढि बजेट भय पनि राखु भएको छ त्यो राम्रो छ तर जो नया योजना बनाउनु भएको छ त्योमा हामी माननीय हरुले भनेको योजनामा ६ लाख र त्यहि पल्लो गाउमा कुनै अदृश्य शक्तिले भनेको योजनामा ३० लाख २५ लाख त्यसैले केहि ककतै यो सरकार मन्त्री ज्यलाइ झुख्याउने काम भएको छ कि ? बिचका दलाली गर्ने मान्छेले हाम्रो बजेट बिनियोजन भएको छ कि ? बन्ने मना मलाई डाउट रहेको छ मेरो निर्वाचन क्षेत्रमा भयका मान्छेले मलाई फोन गरेर हैरान पारिसकेका छन तर म सँग जवाफ छैन यो अप्ठ्यरो परेर भनेको हो माननीय सभामुख महोदय त्यसैले त गाह्रो परिरहेको छ कहानेर झुकिराखेको चिजहरु कसरि भयोबजेट निर्माणमा त्योभयको छ जहा बढि भयो त्यो भएको छैन तर त्यसरि बजेट गको छ त्यसको जवाफ कसरि दिने अप्ठ्यारो भएको छ त्यसैले मैले राखेको हो तर सैद्धान्तिक हिसाबले सडक कालोपत्रे गर्ने कुरा रहेको छ गरिराखेका छन जिल्ला गौरवका योजना राखेका छन कृषिका कुरा हामीले राखेका छौ प्रदेश गौरवका योजना राखेका छन पर्यटकका कुरा हरु पनि छन यो उसरि मतलब ध्यान पुर्याउन खोजेको छ तर ठ्याक्कै बजेट तोक्ने बेलामा गडबढ भएको मैले भेटे र अस्ति बोल्द खेरि जसो कि कम्न्युष्ट पार्टिको ईतिहास माक्स बादको सिद्धान्त पढेका छौ त्यो प्राप्त गरेका छौ कम्न्युष्ट पार्टिको हेर्ने हो भने संघर्षको हो झापा ईतिहास देखि लियर जनयुद्ध देखि लियर जनआन्दोल सम्म हामीले संघर्ष बाट यो प्राप्त गरेका हौ भने त्यो आन्दोलनलाई मिनिमाईजेबशन हुने गरि हाम्रा चुकिन्छन भने त्यसले व्यवस्थामा असर पर्छ त्यो भयो भने यसको पक्षमा भएको मान्न सकिन्न । यो गरिमामय सदनले हामीले बोल्दा खेरि हामीले बोल्ने हाम्रा शब्दहरु चयनमा ख्याल गर्नु पर्छ भन्दै समग्रमा यो बजेट सरल तरिकाले बनेको छ बन्ने कोसिस गरेको छ सक्दो प्रयास गरेको छ त्यसैले यस पालिको सरकारको समय अभाव र बजेट अभावको कमीले पनि जनताका आवश्यकता हाम्रा ठउ कतै भुगोलका आवश्यकताहरु हामीले भनेका सबै नहुन सक्छन तर पनि मैले बजेटलाई अन्तर आत्माले सपोर्ट गर्दै बिदा हुन्छु धन्यबाद ।

माननीय कुमारी नन्दा बम

सभामुख महोदय, आ.ब ०७८/०७९ को बजेटमा हामी छलफलको आज तेस्रो दिन केहि समय अगाडि यो सदनमा नीति तथा कार्यक्रम आउदा ठिकै लागेको थियो एक थरि टेवुल ठोक्ने माननीय सदष्यहरुको कडा टेबुलको आवाज अर्को थरि मनको टेबुल ठोक्ने माननीयहरुको मनको आवाज त्यो बेला झण्डैले मैले पनि टेबुल ठोकिसकेको थिय तर राम्रै लागेको थियो म त्यो बेलामा खुशि नै थिय चाहे परिस्थितिले टेबुल हान्न पाईयन होला त्यो अलग पाटो रहेको तियो तर वास्तबमा सुदुरपश्चिम प्रदेशको नीति तथा कार्यक्रम राम्रो छ भण्दा मलाई पनि खुशि लागेको थियो । किनभने पछि म एउटा दलित को पक्षमा र जनजातीको पक्षमा त्यसतै पिछडियका बर्गको पक्षमा वकालत गर्ने मान्छे त्यो भएको कारणले सबै कुराहरु समेटको थियो तर अहिले हेर्दा जुन यो कार्यक्रमको पुस्तिका हो यसको तालमेल र नीति कार्यक्रमको तालमेल पृथक दैखेको छु उआज हामीले यो पुस्तकलाई हेर्ने हो भने जलाधार क्षेत्र डडेल्धुरा ४ जिल्लाको हो सबैले हेरि सकेका होलानउ त्यसको बजेट हेर्ने हो भने लस्करै १० लाख को रहेको छ । यस्तै गरेर जल स्रोततथा सिचाई कैलालीको बजेट हेर्ने हो भने १० करोडको दरले त्योलाई पनि बजेट बिनियोजन गरेको छ साच्चिकै हाम्रा त्यो क्षेत्राधिकार भित्रमा रहेका पलानीङ को आधारमा योजना माग भयका सिफारिस भका अर्थात छुटेका हुन त ? मलाई लाग्छ यो मैले उदाहरण मात्र दियको हो त्यो १०-१० मात्र आवश्यकता भएको ठाउमा म ११ नै भाको छ न ९ नै भएको छ त्यो कारणले मैले बुझेको त्यो यो तिहारमा को रमझम मा टाईप गरेको त होईन मैले यो महशुस गरेको छु हैन भने आवश्यकता १० लाखको हो कुनै ठाउमा बढि हुन्छ कुनै ठाउमा कमि हन्छ र अर्को कुरा कृषिको कुरा धेरै आयो यहा धैरै हामीले सुन्न पायौ माननीय सदस्यहरु सत्ता पक्षका हुन चाहे प्रतिपक्षका हुन चाहे सत्ता भन्दा अलि पर भका हुन यहाका ५२ सदस्य मध्येका केहि माननीयहरुको कुरा सुन्नमा आयो कसैले भन्नु हुन्छ मेरो ५ लाख परेको छ कृषिमा कसैले भन्नु हुन्छ मेरो १० छ मेरो २५ सम्म रहेको छ त्यो सँगै म पनि जोडेको छु मेरो ८ लाख छ भन्दा पनि थियो । दार्चुला जिल्ला बा म प्रतिनिधित्व गर्ने यस जिल्लामा कृषिमा ८ लाख बजेट बिनियोजन भएको छ त्यसमा अपि गाउपालिका वडा नम्बर ४ मा एकल महिलाको नाममा कुखुराको लागि माग गरेको मा ५ लाख बजेट परेको थियो त्यसमा त्यो जिल्लाका तत्काल ईलेक्टेट माननीय हरुका लेटर प्याडमा अपि हिमाल गाउपालिका मा एकल महिलाको नाममा ५ लाख बजेट छुटयाको छ भनेर आज २ दिन भयो त्यहा पुगिसकेको रहेछ ।मलाई खुशीछ मलाइ म ह्यापि रहेको छु जे बय पनि बजेट छु टयाको छ त्यहाको महिला ले नै पाउने हो कर्णालीको महिलाले पाउने होईन तर मेरो त्यो लेटर प्याडमा आको छ मैले नै गरेको हो भन्न कत्तिको उपयुक्त हुन्छ भण्ने कुरा मात्र हो त्यो मात्र होईन दुहु गाउपालिका वडा नम्बर १ को मेर५ बसोबास को वडा हो यहा भन्ने ठाउ रहेको छ त्यो ठाउमा पानी मुहान संरक्षण भनेर १० लाख रुपिया छुटयाको छ खुशी छु पानी मुहान संरक्षण हुन पर्छ यि मुहानहरु सुक्न लागेका छन बिडम्बना यो हो कि मुलमा पानी नै छैन यो बाट ५०० मिटर टाढा त मुल हरु रहेका छन त्यो मुलमा भएको भय पनि हुन्थ्यो तर मलाई लागेको छ त्यो मुल फुट्छ होला ३ घर बष्ति रहेको छ तिनिहरुले पानी खान पाउने भय म त्यसमा पनि खुशि नै रहेको छु अर्को कुरा दार्चुला हेभि बजेट रहेको छ म

अझ खुशि नै छु किनकि यो जिल्ला सुदुरपश्चिम का ९ जिल्ला मध्ये अलि पिछडियको जिल्ला नै हो यले गर्दा अहिले यो ले नेतृत्व पनि पाको छ र यले गर्दा हेभि भएको होला र के छ भने दार्चुलाको केहि युवाहरु बजेट माग गर्ने क्रममा धनगढिका होटेलमा बुक गरेका थिय र मकहा पनि समाचार आईरहन्थ्यो चौलानी होटेल बुकिङ रहेका थिय फलोरा होटेल बुकिङ रहेका थिय उहाले भण्नु हुन्थ्यो माननीय ज्यु हामीले १०% मा बजेट लाने कि नलाने माननीय ज्यु भोलि गयर त्यो १०% बजेट हामीले काम गर्न पाउछौ कि पाउदैनौ मैले भन्थे यो कुरा मलाई नसुनाउस त्यो तपाईको बिबेकको कुरा हो तपाई त्यसको प्रतिकार गर्नुस यो कुरा सुनाउन उपयुक्त छैन भन्ने मेरो भनाइ रहेको थियो त्यो कारणले अहिले केहि बजेटहरु यसरि गको छ हिजो देखि विचौलियाका कुराहरु आईरहेका छन यो बजेटलाई मैले बिटा र थिटाको बजेट भण्छु अब बजेट जनताको प्रतिनीधि माननीयहरुको बहसमा रहेन के भन्ने माननीय मन्त्री नै हुन पर्यो अथवा होईन भने देखि जस्तो सुकै परिस्थितिमा पब्लिक बाट बिजय भय पनि हामी तपाईहरुको बहसमा रहेन भन्ने मैले महशुस गरे । कालो ब्याग हुन पर्छ त्यसमा बिटा बोकेर आउनु पर्छ अग्रिम पेमेन्ट गर्न पर्छ त्यसपछि त्यो बजेट पाऊछ लाग्ला यो हुन सक्दैन बन्नेतर यो धुब्र सत्य हो भएको यहि हो कखुल्ला रुपमा १०% देखि २५% को कमिसनमा बजेट गको छ अर्को कृषि मन्त्रालयको कुरा गर्दा केहि प्रलि को नाममा बजेट गको छ भन्ने सुन्न आको छ हो पनि त्यो यसो हेर्दै गर्दा नेपाल फर्टिलाईजर ईन्ड्रष्ट्रि मा अनुदान ५ करोड सुदुरपश्चिम मोहन्याल पशुपालन तथा व्यवसाय सिप भण्डार घोडाघोडि १० मा पुजिगत अनुदान ५ करोड भगवति म्युजिक प्राली डोटि पुजिगत १० लाख दिपेन्द्र फर्निचर उद्योग १० लाख प्राईभेट कम्पनीलाई बजेट बिनियोजन गर्न मिल्छ आज सम्बन्धित मन्त्रालयका मन्त्रीहरु र सचिवहरु के हेरेर बस्नु भएको छ यसरि कुनै पनि हालतमा ब्यक्तिको प्राईभेटमा बजेट बिनियोजन गर्न मिल्दैन त्यो ऐन को उलंगन हो भयको छ यसकारणले यहा अर्थ मन्त्री हुनु हुन्छ उहालाई म अनुरोध ग्रन चाहान्चु कि यो बजेटहरुलाई बिचार गरेर खर्च गरियोस घुसे होलान घुसाउनेको कमि छेन तर खर्च गर्ने बेला कसरि गर्ने भन्ने कुरा सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारले हेक्का राख्नु पर्छ अर्को कुरा जोड्न चाहे सहिद रामचन्द्र हमाल दार्चुला गोकुलेश्वरका आज गोकुले श्वर तातिरहेको छ किन सहिद रामचन्द्र हमाल प्रतिष्ठानमा बजेट छुटियो ति मान्छे नेपाली कांग्रेस सँग समर्थन हुन सहित कुनै पार्टिको हुदैन सहिद नेपाल सरकालरले घोषणा गरेको नेपाल सरकारको हुन्छ त्यो कारणले जब कि त्यहा १५ लाख मात्र छुट्याको छ सम्बोधन गर्नु भएको मा म सम्बन्धित निकायका मन्त्रीलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु किनभने सहिदको नाममा पनि बजेटले सम्बोधन गरेको छ बजेट थोरै मात्रामा भएको य पनि र यस्ता बिरोध गर्ने सहित कसैको पर्सनल हुन सक्दैन कतिको उपयुक्त हो बन्ने कुरा मान राख्छ र मैले दुहु गाउपालिकाको ३ नम्बरमा बृदाआश्रमको स्थापना गर्दै छु केहि महिना पछि बृदा हरु राख्ने सम्पन्न हुदै छ त्यहाको बिल्डिङ त्यहाको लागि बृदाहरुको लागि खानेपानीको माग गरेको थिय त्यो पाउन सकियन दार्चुला जिल्ला व्यास गाउपालिका वडा नम्बर ६ मा दलित बस्ति रहेको छ त्यो बस्तिमा स्कुल सञ्चालनमा दलितको वच्चा मात्र छन अरु एक जना पनी छैन त्यहाको लागि बजेट मागेको थिय सम्बोधन भएको छैन । १० लाख भनेको च तर दलितको

स्कुल भयर हो कि अलिकति कम रहेको छ तर पनि त्योलाई यो सरकारले दलितको स्कुल नभनेर १० लाखमा नराखेर बजेटको ब्यवस्था गर्नु हुने छ बन्ने मैले बिश्वास लियको छु र यसै गरेर मालिकार्जुन गाउपलिकामा बजेट छुट्याको थियो र त्यो खर्च हुन सकेन अलि पर रहेको थियो मैले सचिव ज्युलाई पटक पटक भने उनलाई पर रहेको छँ भने यलाई शंशोधन गर्न प्रयो पर रहेको छ भनेर उहाले भन्नु भयो अर्को बर्ष राख्दिन्छु आज त्यो परिवार हरु थुप्रै रहेका छन मैले यो त उदाहरण मात्र दियको हो मेरो समय पनि सकियो । त्यसकारणले यो बिचौलियाको माझबाट आको बजेटलाई फिल्टर गरेर बिचौलियाको बजेटलाई छानबिन गर्नु पर्छ र राम्रो बजेटलाई छिटो भन्दा छिटो कार्यान्वयनमा लानु पर्छ धन्यबाद ।

माननीय तारा लामा तामाङ्ग

माननीय सभामुख महोदय, आज हामी सुदुरपश्चिम सरकारको ३० लाख भन्दा बढि जनसङ्ख्यको अभिभावकले ल्याको नीति तथा कार्यक्रममा टेकेर आको बजेट माथि छलफल गरिरहेका छौ मैले पहिले पनि भनेको थिय र आज पनि भन्छु र नभय सम्म पेरि पनि भण्छु यो हाम्रो बहुदल भन्दा अगाडि जे व्यवस्था रहेको थियो पञ्चायत कालमा होस बहुदल पछिको केहि कुरा होस र देश संघियतामा गयो फेरि पनि कुरा होस १००% सरकारले बजेट ल्याउछ नैतिकता भएको ठउमा सरकारको त्यो बजेटमा अलिकति तलमाथि भयो भने राजिनामा दिने चलन सुनेको थिउय र त्यो हो पनि र मैले सत्ता पक्षको सांसेदको हैसियतले पहिला पनि भनेको थिय र अहिले मन्त्री हुनु भएको छ उहाहरुले पनि भन्नु भएको छ कि सरकारको बजेटमा तलमाथि गरेको भय पनि जुन कार्य पुर्सिताका आउछ त्यसमा व्यापक छलफल गरौ र जनताको प्रतिनीधिले उठाको कुरो मन्त्री वा त्यसको कार्यालयले टिइट गर्ने सांसदले टिपोट गर्न र काटछाट गर्न र त्यसतो प्रिन्ट मिस्टेक नचाहादा नचादै त्यो योजना आएछ भने त्यो काँट छाँग गरेर यहा अति आवश्यकता रहेको छ भने यहा थप गर्ने भनेको त्यो हाम्रो सत्ताको बनाको छ मैले मुख्य मन्त्रीलाई फेरि पनि भनेको छु यो रातो किताव भन्ने कि अस्ति आको कार्य पुस्तिका केहि कमजोरि रहेको छ भने त्योलाई सच्यउदा केहि बिग्रन्न यो कहाको तिथि ल्यउदै छौ हामी मैले यो किन जोडेको हो भने मलाइ मेरो पार्टिले संसदिय दलको प्रमुख सचेतकको जिम्मेवारी दियको थियो र मेरो पार्टिमा २ जना दलको नेता दलको म प्रमुख सचेतक र एमाले भँयो दलको उपनेता हामी ४ जना पदाधिकारी र अहिले के हि समय प्रमुख सचेतक को रुपमा काम गर्दा धेरै के भनेका थिय तपाईले भने पछि हुन्छ भन्नु भयो मेरो मन्त्रालय तोक्न चाहन्न मेरै धेरै योजनाहरु नगरपालिकाको नाम मात्र लेखेर त्यो वाड नलेखेर आको कार्यान्वयन भएको छैन वडा नलेखे बापत हैन यो वडा हो मैले यो लेखेर दिन्छु मैले यो लेखेर दियको हो त्यो छुटेको रहेछ भन्यो भने के भन्छ भने कुन वडाले लेख्नु प्रने हो त्यो वडाले माग गर्नु पर्ने हो केके जे जे गर्छौ गर भनेर मैले गर्न खोजेन भन्न खोजेको के हो भने गर्न खोजेको हुन्च तर १००% गर्न सक्दैन यस्ता कुराहरु हेर्नै पर्ने हुन्छ मैले नाम ने तोक्न चाहेन केहि मन्त्रालयका योजना धेरै ठुलो एमाउन्टका थिय भने केहि २५ लाख ५ लाख सम्मका योजना कार्यान्वयन भएको छैन नभयए पनि ठिकै छ आनन्द बसेको छ कोभिडको कारण देखाको छ यो

कोरोनाको कारणले बजेट कार्यान्यवन हुन सकेन भनेको छ यो बर्ष पनि महिला धेरैले म योजना नै माग गर्दिन भनेको हैन दिनुस न भनेको पुरानो पठाईदिय केहि योजनाहरु गरे र अहिले जो महत्वका साथ १ नम्बरमा बनायर पठाको थिय त्यो १० लाखमा परेन अर्थात योजनामा परेन किन त्यो १ नम्बर प्रायोरटि देको सबै मन्त्रालयको फेरि संजोग नै भन्न पर्छ र एउटा मन्त्रालयले त गत बर्ष ७० लाख दियको र संजोगबस काम हुन सकेन भनेरयो पालि कन्टिन्युटिमा राखेको छ भन्ने यो सहित अर्को २ वटा योजना दियको अर्को योजना परेन त्यो सहित ७ लाखमा पर्या रहेछ अब यो प्राबिधिक मिस्टेक नै होला भन्छु म अब यस्तो भएको हुनाले बाहिर मिडियामा त्यत्रो कुरा उठैको छ संसदमा यत्रो कुरा उठेको छ माननीय बसिष्ठ मन्त्रीले यहा बोल्न पर्ने भएको छ हैन त्यसतो केहि छँ भने एउटा टिम बनाउ र गरम पनि भन्नु बको छ भने यो गर्न हामी तयार किन हुदैनौ यो गर्नै पर्यो किन नगर्ने साच्चै यदि जनताको प्रतिनीधिको कुरा सार्बभौमिकता जनताको प्रतिनीधिले बोलेको कुरो हुन्छ है भन्ने पार्नु छ भन्ने हो भने आजै देखि गरौ हैन राति किताव आईसकेको छ त्योको ईकार उकार पनि चेन्ज हुन्न भन्ने हो भने आजै प्रस्ताव पारित गरौ र अर्को साल बजेट जुन दिन पारित आउछ त्यो दिन नै पारित गर्ने व्यवस्था गरौ किनभने सत्ता पक्षको मा बजेट पुग्छ यस पालि त के भएको छ भने सत्ता पक्षको केहि साथिहरु अलिअलि मुर्मुराउन लाग्नु यो भने बिपक्षि बस्या छ पुगेन भने हामी बसिरहेका छौ है भनेको छ त्यो भाको हुनाले अहिले सजिलो छ नि त हामीलाई पुगेन भने हामी छौ है भनेर गमक्क परेर बसेको छ त्यो भएको कारणले न बिरोध गर्न सकेको छ नत टोटलि समर्थन गर्न सकेको छ त्यो बको कारणले अब हामी गरौ साच्चै भनौ यो दिल देखि भनौ हैन भने आवाज यहा किन उठाउने जनतालाई किन हैन फलना सांसदले उठाको थियो बन्ने मात्र हुने ? फलाना सांसदले आवाज ऊठाको हो भन्नको लागि मात्र वाज उठाउनौ हो म फेरि पनि प्रदेश सरकारको उच्च सम्मानका साथ नमन पनि गर्छु र धन्यबाद पनि दिन्छु यो पालि धेरै ठाउमा बजेट परेको सुनेको छु । किनभने म त्यहाको प्रतिनीधि नभएकोकारणले मैले त्यो भित्र चाहि गएन तर बाजुरा बझाङ दार्चुला लगायतका जिल्लामा अछाम लगायतका जिल्लामा बजेट पर्दा मलाई शिर ठाडो हुन्छ किनभने त्यो ठाउमा प्रने पर्छ तर त्यो पर्दा खेरि कुन बिधिले पर्यो त्यसको छानबिन गरौ छलफल गरौ त्यहाको प्रतिनीधिहरु शिर निहुरायर त्यहाको जन प्रतिनीधिहरु त्यहाको राजनीति दलले यो बजेट यस्तो भयो भन्ने र उठाको छ रे हामीले त्यहा वुझाउन नसकेको हो कि वा बजारमा साच्चै बाहिर आको जस्तो बाहिर आको जस्तो सेटिङ भनेको त राम्रो शब्द हो के तर यो प्रदेशको कारणले यो सेटिङ भन्ने सब्दलाई अब बिगार्दिन खोज्यो सेटिङ भनेको त मिलाउने हो नि त राम्रो हुने हो त्यो हो भने त्यो पनि गरौ बिपक्षि दलले पनि वाज उठाउछ गोलमोल भाषामा यो ठाउमा यसरि यो सुनियो भन्दैन । हाम्रा सत्ता पक्षको त अब गोलमोल मै बोल्नै पर्यो थाहा पाको भय पनि नपाको जस्तो गर्नै पर्यो होईन भने छलफल गरौ मन्त्रीहरुले पनि सभामुख मार्फत मन्त्रीलाई सरकारलाइ के अनुरोध गर्न चाहन्छु भने सदनमा बोल्ने कुरो ईमान्दारीको साथ कार्यान्वयन गर्नुस बरु कम बोल्नुस न सांसदको कुरा गर्ने हो भने यो बिश्वासमा चल्ने कुरा यो सबै कुरा लेख्न पर्ने जरुरि छ र भोलि यहा लिखित जे कुरा पनि लीखीत गर्न पर्ने हुन सक्छ हामीले त्यो किन नगर्ने म जनप्रतिनीधि भएको

कारणले म कञ्चनपुर १ को प्रतिनीधि हो मैले बोल्दा मैले दार्चुलाको बारेमा बोल्नै पर्छबाजुराको बारेमा बोल्नु पर्छ बाजुराको ले कैलालिको बोल्नु पर्छ यसरि गरम भनेको हामी भएनौ सांसद त यस्तो क्रम बनेको बेला बाहिर मन्त्रीलाई आरोप के लागेको छ भने सम्बन्धीत जिल्लाको पनि मन्त्री भयो कि भयन भन्ने आको छ यलाई चिर्नु पर्छ हामीले व्यवहारले गर्नु पर्छ अब आन्तरिक मामिला मन्त्री सुदुरपश्चिम को हो अर्थ मन्त्री सुदुरपश्चिम को हो भौतिक पुर्वाधार मन्त्री सुदुरपश्चिम को हो सामाजिक मन्त्री सुदुरपश्चिम को हो भन्ने पर्यो त नत्र भने योले राम्रो नीति चाही बसाल्दैन यसमा जाउ हो धेरै योजनाहरु केहि कमजोरि बको छ भने कार्यान्वयनमा कसरि जाने छलपल गरौ र जहा कम बजेट परेको छ गत बर्ष पनि त्यहि भनेको थियो अब बहुबर्षे योजना लैजादा खेरि त्यसरि लैजाने भनियो तर बहुबर्षे योजनाको आश गर्दा गर्दा १००% हो सायद अरु माननीयहरुको पनि होला तर एउटा पनि बहुबर्षे योजना यो आर्थिक बर्षमा सम्पन्न गर्न सकेको छैन मैले फेरि पनि मन्त्री ज्युलाई अनुरोध गरेको छु यो असार भित्र गरिहाल्नुस यले जनताले अपेक्षा गरे भन्या छु उहाहरुले गर्छु भन्नु भएको छ तर मैले प्राबिधिक कमजोरि देखिराको छु त्यसमा प्राबीधिक त्रुटि हुन सक्छ उच्च राजनीतिक उच्च गर्छु गर्छ भन्ने भावना बनायो भने के गर्नु हुन त हुन्छ होला हामी मैले बोल्दा मेरो क्षेत्र मेरो क्षेत्र मैले २ वटा कुरा मात्र गरेको छ लालझाडिको अहिले सम्म बर्षायाम शुरु भयो अब लाल झाडि सम्बन्ध बिछोड भयो सार्बजनिक यातायात सँग सम्बन्ध बिच्छेद भयो हिउदमा त्यो मा पनि भएको हुनाले यो सार्बजनिक यातायात चाहदैन त्योलाई बाह्रै माशे चल्ने गरि गरिसके बोल्या छु यो पालि धन्न दश लाख २२ किलो १० लाख लाख परेको त्यो आशा रहेको छ त्यो काम शुरु हुन्च होला र त्यसैगरि पुनर्वाशको अरु योजना मध्ये देखिने गरि पचाश हजार जनसख्या आवात जावत हुने किलो मिटरको हिसाबले हाम्रो हुने नदि देखि कम्पनी हुने र चिनिने त्यहा १० मिटर काम भएको छैन किनभने पुरै रोडमा पुरै हुने भयकोले त्योमा खाल्डोमा भाको कारणले त्यसकारणले बजेट सम्म राखेर त्यो अहिले सम्म त्यो कहिले हो हुने त्यो भएको छैन त्यसपछि हामी निर्वाचन हुन भन्दा धन्नै भएको माननीय कुलबिर चौधरि र मेरो क्षेत्रबाट पुनर्वाश र बेलेरौको उल्टै करोड ठुलो रुपमा हामीले आवाज उठायो तर परेन यो पालि त हामीले मुख्य मन्त्रीलाई समेट घुमायौ अर्थ मन्त्री पठान जिलाई पनि दैखाको हो यो हामीले छुटाका रहेछम भन्नु भयो उहाहरुले २ वटै चलाख भयौ र माननीय कुलबिर ले उतलबाट माग्नुस र म चाहि माथि बाट मागछु र २ वटै एकठाउमा भेट हुने गरि यो पालि काम गरौ भनेको मैले १ नम्बरमा राखेको त्यहि सडक छुटेको छ र माननीय कुलबिरको त ३० भरब परेको छ भन्ने मैले सुनेको र प्रादेश सरकारको बजेटले अहिले सम्म मेरो क्षेत्रमा १ किलो मिटर पनि बिकास भएको छैन है प्रदेश सरकारको बजेटले अनि मैले यो कुरा धेरै उठाय र यहा उठाको कुरालाई अलि शिरियस्लि लिने बानी हाम्रो सरकारको दैखियन यहा उठायो भने संसदमा मैले शुरु दैखि नै बनेको छु खुलस्त रुपबाट बोलौ छलफल गरौ नचाहिदा कुराहरु मा आरोप नलगाउ यो धेरै बोल्ने के फरक कुरा गरौ र सेटिङमा काम हो रे हामीले भन्न त शुरु देखि नै भनेका छौ कहिले पनि एक जना समातेर देखाको चैन हो भने यहा संसद शिरियसलि उठाउन पर्यो हो भने जनताले प्रतिनीधि हो नि त हामी अनि तपाई हामी यो तरिकाले

जाने हो भने हामी कहा पुग्छौ दयो कार्यक्रम पुस्तिकामा सकिन्छ सर्बदलिय गर्नुस यो भित्र के गर्न सकिन्छ सभामुख महोदय ज्यु केहि बाधा पर्दैन यदि त्यो भित्र कानुन भन्दा बाहिर गरेर त्यो योजना हरु पर्यो भने के हुन्छ र त्यो योजना साच्चै थाहा नपायर भित्र छिरेको हो रहेछ भने कार्यान्वयनमा रोक्नु हुन्छ भनेर भन्नु भएको छ भने सबभन्दा पहिला त्यो नै कार्यान्वयन हुन्छ यदि छिरेको छ भने यदि त्यो छिरेको छैन भने यदि राम्रो तरिकाले छिरेको छ भने त्यो चैत बैशाख तिर नै कार्यान्वयन हुन्छ किनभने मान्छेको ध्यान त ते सैमा हुन्छ अनि त्यो योजना छिटो हुन्छ त्यो तपाईको दिलमा साच्चै हामी यो प्रदेशको राम्रो बनाउछौ व्यथिति हटाउन खोज्छौ हामी लाग्छौ कुरो प्रबलताले भ्याए सम्म यो काम गर्छौम बन्नु हुन्छ भने म चाहि त्यो देख्छु है मिष्टेक हुन सक्छ मैले शुरुमा पनि भने यो पञ्चायत कालमा एकजना मान्छे ले लेख्या थियो रे के वहाको नाम त लिन्न म अहिले उहाको पुल भनेर लेखेको थियो रे अनि रातो किताबमा आको छ त्यो संशोधन गर्न मिल्दैन भनरे जतातते त्यहि बाडियो फलनाको पुल भनेर अनि त्यो कारणले म फेरि पनि आग्रह गर्न चाहन्छु नीति तथा कार्यक्रममा आको छ गौतम सहितको नामले पार्क बनउने समेत छ भनेर आको छ तर बजेट हेर्दा मैले त्यस पछि मन्त्रि जि सँग समन्वय गर्दा हामी त्यो अनुसारको बजेट तयार उगर्छौम भन्नु भएको छ यो प्रायोरटि मा परेको योजनालआई कसरि गर्ने हो त्यो लाई आत्मा साथ गरौ र तपाई हामीले मिलेर बनाको भोलि तपाई मन्त्रीबाट छुट्दा खेरि आत्मा पोल्ने काम नगरौ मैले यता तिर यति नगरेको भय पनि हुने थियो भन्ने कुरा नगरौ र माननीयहरुले पनि मन्त्रीलाइ भन्ने बेलामा हामीले भन्ने वेला पनि कम्तिमा बिषयमा रहेर बोलौ कमसेकम यो बजेटलाई पाश त हुन्छ नै यसलाई कसरि कार्यान्वय गर्ने भन्ने बिषयमा छलफल गरौ यो सबै ब्यथिको जड हामी सबै को होला तर हामी राजनीतिक कार्यकर्ता भएको कारणले हामी पनि हो र हामी भ्यासम्म सकेसम्म समाधान गर्ने राम्रो दिशातिर बढ्ने गरि गरौ भन्दै म आफ्ना भनाई अन्त गर्छु धन्यबाद ।

माननीय डिल्ली राज पन्त

सभामुख महोदय, आ.ब ०७८/०७९ को बजेट प्रस्तुत भयको छ हरेक बर्षको निरन्तरता यो मान्नु पर्छ अब कता बाट शुरु गर्ने अहिले समझ मा आको छैन म भयकोले माननीय अर्थ मन्त्रीबाट शुरु गर्न चाहन्छु । उहाले यो बजेट पेश गर्दा खेरि एक दुईवटा शब्दहरु राम्रो बोल्नु भएको थियो यो ब जेटले सुदुरपश्चिम जनताकालाई न्याय दिने अनुभुति हुने छ बिकासको अनुभुति हुने छ बन्ने कुरा गर्नु भएको थियो र त्यो अनुसारको नीति तथा कार्यक्रम पनि आको थियो मैले अस्ति पनि भनेको थिय हाम्रो आज त्यो हामीले कल्पना पनि त्यो गरेका थियौ तर हामीले बजेटको किताब पल्टायर हेर्दा खेरि त्यसको मोटाई अलि बढेको रहेछ किताबको आकार नभएको चाहि छ र तर त्यो भित्र यो २/३ को सरकारले शुरुमा प्रतिबद्धता गरेको थियो अब हामीले आफ्नो खुट्टामा आफै उभिन पर्छ भन्ने कुरा गरेको थियो । ति कुरा सम्म ठिक थियो गत बर्षको बजेट खुद्रै बजेट जस्तो भनेको थियो र अहिलेको बजेट कनिका छरेको जस्तो भयको छ यो योजना बनाउदा खेरी बद्दि जिबि त राख्नै पर्छ हामी राजनीतिज्ञ भएको नातले माननीय भएको नाताले हामी नै बिज्ञ हौ भनेर आफुलाई आफैले बनाउने कुरा छाड्नु पर्छ यो

बर्ष हामीले प्रतिपक्ष हामीलाई योजना दिनुस हामीलाई बजेट दिनुस योजना दिनुस भनेर प्रतिपक्षले बनेको थियन तर एक कुरा चाहि भनेको थियो तयो कुरा चाहि के भने पछि हरेक माननीयलाई बजेट छुट्याईदिनुस २ करोड ४ करोड जति हो त्यो छुट्याईदिनुस त्यो बजेट जो उहालाई छुटिन्छ त्यो आफ्नो क्षेत्रमा यलाई २ लाख ४ लाखका योजनाहरु उहाले हाल्नु हुन्छ मन्दिरको लागि ग्राभेलको लागि र हामी पुर्वाधारबाट हामी ३ करोड रुपिया पाउछौं र त्यो यहाबाट छुट्याउने हो भने हामी त्यो एक माननीयलाई यदि ३ करोड दिने हो भने डेढ अरबको बजेट जान्छ ४ करोडको दिने हो भने २ अरबको बजेट जान्छ अहिलेको बजेटको हिसाबमा ३० अरबको बजेट रहेको छ त्यसमा २ अरबको बजेट ५२ जनालाई ४-४ करोड को दरले देको भय पछि आज यो सरकारले जो सुन्न परेको छ यहा ५ लाख हलेको छ १० लाख हालेको छ कनिका छरेको जस्तो छ भनेर भन्ने सुन्न पर्ने थियन हामी माननीयले जो ३-४ करोडको होस त्यो हामी आफै गर्ने थियो प्रदेश सरकारले गर्ने ठोस योजनाहरु अनि देखिने थियो के हो प्रदेश सरकारले गरेको काम यो हो भण्ने कुरा वडास्तरका कार्यक्रम प्रदेशले ल्याउदा खेरि हुने गर्छ हामीले अहिले सम्म प्रदेश सरकारले के गर्यो बिश्व बिद्यालयको स्थापना गर्यो कि औद्योगिक क्षेत्रको स्थापनाको लागि गर्यो कि अरु त अरु हामी केन्द्रबाट पाउने अनुदान पनि कम पाउछौं त्यो किन पाउछौं भने पछि यो सुदुरपश्चिम को आय स्रोत कम रहेको छ र त्यो कारणले यले वढि अनुदान पाउदैन सबै भन्दा कम आयस्रोत भएको कर्णाली र त्यसपछिको छैठौं स्थानमा पर्ने सुदुरपश्चिम यो अवस्थालाई हामीले मध्यनजर गरेर आयात बढाउने हो निर्यात रोक्ने हो हाम्रो निर्यात पनि बढ्छ आयात पनि घट्छ र हामीले पाउने अनुदान पनि बढ्छ ।त्यो तिर ध्यान कहिले दियौ कति दियौ र उयो रातो किताबमा कहानेर रहेको छ त्यो मैले देखेन र पहुचको आधारमा जाने कुराहरु जो रहेका छन त्यो त पहिले ३-४ बर्षको दौरानमा जाँदाखेरि हामीले पहुचको आधारमा बजेट गको हामीले देखेका छौ माननीहरु सँग कसैसँग सोधिदैन र सोधेको योजना दिदैन तपाईको योजनाहरुगरेको दैखिन्छ पालिका सँग सोध्दा खेरि हामीले त्यो गरेको छैन सरकारले सोधेको छैन भन्ने कुरा आउछ हमी सँग योजना लिदैन र लिएका कुराहरु पर्दैनन् साढे चार सय भन्दा यो लामो कितावमा आयका छन यसको लागि हामीले भनेका छौ यि झ्याल बाट पछाडिको ढोकाबाट आउने जति पनि योजना रहेका छन तिनलाई रोक्न पर्च भन्ने कुरा हामीले पहिला पनि भनेका थियौ र हब योजना बाडफाडको कुरामा शुरुमा सामाजिक बिकास मन्त्रीले अहिले मन्त्री हुनुहुन्छ ५ करोड रुपिया हाल्नु भएको थियो त्यो अहिले सम्म अ लपत्र रहेको छ ता पनि अलहिले सम्म भलिबल क्रिकेट खेल्ने अरु अरु काम खेलकिदको अरु कार्यक्रम हुने गर्छ क्रिकेट सँघले यसलाई तारबार गर्नको लागि त्यो भित्र गेट पनि छैन गाई गोरु आउछन पुरा यो गौचर बनाको छ त्यो लाई तारबार गर्नको लागि चौकिदार बस्नको लागि अलिकति रकम को जुटाई दिनुस न भनेर मैले बढि पनि होईन ५०-६० लाख मागेको थिय त्यो पनि भएको छ हामी त्यो फाप्ला मैदानलाई सु.प को गरिमा बनाउन चाहान्छौ हामी त्यो अहिले सम्मभेटेको छैन माननीय सामाजिक मन्त्री यहि हुनुहुन्छ हामीले गोदावरीलाई राजधानी बनाउने एउटा ठुलो परिकल्पना गर्यौं र मुलुकको राजधानीमा सबै भन्दा उत्कृष्ट बनाउने छौ भन्ने हामीले संकल्प प्रस्तावका साथ यो

सदनले गोदाबरीमा राजधानि कायम राख्ने बहुमतले पारित गरेको थियो भनौ २/३ ले पाश गरेको र यो म के भन्न चाहन्छु भने यो धनगढि त अस्थाई राजधानी को लागि फेरि योलाइ के गर्नु भएको छ तपाईहरुले जो बाहिर बाट आको च देश बाट आउला बिदेश बाट आउला तपाईको राजधानी कहा हो भनेर अहिले भन्दा त तपाईले धनगढि भन्न पर्ने हुन्छ र त्यसको लागि तपाइले के गर्नु भएको छ मैले एउटा तटबन्धन पाको छु जो कि कैलाली नाला भयभरको जो कि यहा मोहना भय भरको तटबन्धन परेको छ मैले पाको छैन यहि नेर यो पार्क मोड रहेको छ त्यहा नेर एक घण्टा जोरले पानी पर्ने हो भने घुडा भन्दा माथि पानि आउछ मोटर साकल हिड्न सक्दैन तय्हा ढल निकासको लागि ३-४ लाख भन्दा धेरै भै सकेको छ २-३ लाखले काम हुदैन नत त्यो पैसा फ्रिज जान्छ मैले आफै स्टमेट बनाको त्यो ८० लाख भन्दा तल हुदैन त्यो बाटो पनि निर्माण गर्ने पर्ने र ढल पनि निर्माण गर्न प्रने हुन्छ अहिले मन्त्री जि गै हाल्नु भयो नत्र म सोध्ने वाला थिय अस्ति एकदिन मात्र ३ घण्टा पानि परेको त्यो पुरा घर डुबान भयो बुबान क्षेत्र पहिले नै थियो र अहिले ६लेन सडक निर्माण गर्दा पनि त्यो त्यहि अवस्थामा रहेको छ र त्यो अजै २ नम्बरमा पनि त्यहि रहेकोछ शुरुको बर्षमा यहा पुर्ब भौतिक योजना मन्त्री हुनुहुन्छ यहा ३ नम्बर गेटाको पच्शिम पट्टि एउटा श्रिलंका भन्ने ठाउ रहेको छ त्यो श्रिलंका जस्तो भएको कारणले यसको नाम श्रिलंका राखेको छ यत्रो बजेट यो बुबानमा जान्छ मेल त्यो बेला १ करोड रुपिया मागेको हो त्यो शिबनगर देखि धनगढि बजार जाने बेला मा त्यो पुल सम्म पुरा बुबान परेको हुन्छ त्यहाको लागि माग गरेको केहि हुदैन कसैले सुन्दैन जब आफ्नि राजधानीको लागि त यो सरकारले गर्न सक्दैन भने पछि तपाईहरु जो बझाङका हुनुहुन्छ बाजुराका अछाम बाजुरा का हुनुहुन्छ मेरो ठाउमा बिकास हुन्छ भनेर सोच्नु हुन्छ तपाइ? गोदावरीमा अब राजधानी बनाउला भनेर सबभन्दा सुन्दर बनाउला भनेर कसले कल्पना गर्नु भएको छ यस्तो सरकारको परिकल्पना पुरा गर्छ भनेर तपाईहरु सोच्नु हुन्छ म त कदापी सोच्न सक्दैन त्यसकारणले ध्यान दिउ यो जमिनमा हमी खुट्टा टेकिराखेका छौ हामीले त्यो जमिन सफा छ कि छैन भन्ने कुरा बुझौ र बिपत व्यस्थापनका सन्दर्भमा त म अस्ति १-२ दिन यो लेखा समितिमा गको थिय त्यहा एउटा अचम्मको कुरा सुनियो त्यहा भन्न उचित हुन्च हुदैन त्यो मलाई थाहा छैन तर गत बर्षको जो बाढि आयो त्यो अर्थ बिकास समिति पहाड तिर गको रहेछ बिपत हेर्नको लागि त्यहा बाढि पिडित हेरेर आइसकेपछि उनिहरुले आफ्नो रिपोर्ट पेश गरेछ भदौ २ गते त्यो २ गते पेश गरेको त्यसको लागि कार्यान्यिवनमा ल्याउदा यो असारको पहिलो हप्ता बल्ल त्यहा त्यो बिपत्तकोलागि व्यवस्थापन पैसा गैराखेको छ त्यो नया बाढि शुरु भै सकेको छ हाम्रो काम गर्ने तरिका यस्तो रहेको छ तपाईहरुले बनाको यो साडे चार सय लामो योजना एक बर्षमा गर्नु होला बनेर हामी कसरि बिश्वास गरौ हाम्रो कार्यान्वयनको पाटो हेरौ हामी कार्यान्वयन तिर कसरि गै रहेका छौ भन्न कुरा खालि कनिका छ रेको जस्तो बजेट छर्दियर हुन्च कि ? हमी हाम्रा तर का धामी हुनान ल प्रभु गर्दे भनेपछि लाष्टमा यसरि छिट्दियो त भैग्यो यसो पनि हुनछ कहि राजनीति कहि त्यसैले यो बजेटले केहि यो प्रदेशले गरेको हो भनेर प्रदेशका जनतालाई देखाउला भन्ने मलाई लागेको छैन र हामीले पनि यो गरेको छ भन्ने मलाई लाग्दैन र यो बजेटडले नीति कार्यक्रमले यो बजेटको गरिमा

बढाको थियो तर यो बजेटले यो सदनको गरिमा घटाको छ म यो बजेटको कुनै पनि हालतमा समर्थन नगर्ने घोषणा गर्दै बिदा हुन्छु धन्यवाद ।

माननीय प्रकाश रावल

माननीय सभामुख महोदय, आ.ब ०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम पछि प्रस्तुत भयको बिषयमा प्रस्तुत भयको छ र यसको म स्वागत गर्न चाहन्छु र अर्थ मन्त्री लगायत प्रदेशलाई धन्यबाद दिन चाहन्छु । सभामुख महोदय प्रदेश सरकारले बिगत लामो समय देखि लगभग ३ बर्ष देखि बिनियोजित भयका योजनाहरु क्रमागत योजना र बहुबर्षे योजना ति कहिले सम्म चल्ने हुन तिनको निरन्तरता कहिले सम्म हुने हो र त्यसपछि आउने सरकारले निरन्तरता दिने हो कि केहि नया कुरा पनि आउने हुन यसमा दोधारमा परेको छु पुस्तक मोटो भयो बजेट थोरै हुने भयो भन्ने हाम्रा सबैका माग गर्दै जाने र कार्यक्रममा नया आउने मन्त्रिबाट अपेक्षा धेरै हुने र यो बजेट घट्दै जाने कार्यक्रम बढ्दै जाने र टोटल कार्यक्रम बढ्दै जाने हो भने यो कसरि होला भन्ने बडा अफसोचमा परेको छु र हुन त अब २ बर्ष सम्म यो कोरोनाको कारणले हाम्रा देशका सबै प्रभावित भय हाम्रा प्रदेश अरु प्रदेश भन्दा अलि बढि प्रभावित भएको अवस्था पनि हो किनभने हाम्रो प्रदेशका चार वाट जिल्ला ईन्डियासँग जिडियका चन र भारत आउने र जानेको संख्या हामीले दैनिक देखिरहेका छौ र हमी खुला बौडरको कारणले बढेको छ र त्यो ले गर्दा खेरि हाम्रो बजेट कार्यान्वय हुन नसकेर हिजो केहि बजेट कार्यान्वयन नभएको हुनाले हो भन्ने मलाई लाग्छ अब बजेट भित्र बितरण मुखि बढि भयो उत्पादान मुखि भयन भन्ने कुरा पनि उठेको छ र यहा २ वटा उद्योगमा अलि बढि रकम भयो भनेर व्यापक तरिकाले उठाउनु भयो साथिहरुले मलाई लाग्छ सानो सानो बितरण भएको कुरा देखिदैन तर ठुलो रकम त्योले प्रभाव परेको हुन्छ र हामी मलखादलाई व्यवस्था गरौ कृषिमा भन्ने कुरामा हामी यता तिर भनेका छौ अर्को तिर उद्योगमा अलि ठुलो रकम गयो भन्ने हो भने यो त लुट भै सक्यो भन्ने कुरा मलाई लाग्छ म त्यो बारेमा सहमत छैन त्यो ठुलो रकमलाई अलिकति ठुलो आवश्यकता पर्छ त्यसको अनुगमन पाटो र अर्को मा हामी हेर्न सक्छौ यदि त्यो सफल भयो भने त्यसको प्रतिष्पर्धि आउछ फष्टाउछ त्यो बाट उत्पादन भएको मलले कृषिमा ठुलो योगदान हुने मैले अपेक्षा लियको छु त्यसैले हामी चिनिने गरि काम गरौ हामी प्रदेश गौरवका योजना का कुरा गर्छौ २-३ लाखले ५ लाखले दियको अनुदान हमी कहिल्यै हेर्दैनौ अनि हामी अलिकति ठुलो मन गर्न नसक्ने हो भने कहाबाट बिकास हुन्छ भन्ने त्यसैले यो कुरामा मेरो चाहि अर्थ मन्त्री कृषि मन्त्रीलाई म धन्यबाद दिन चाहन्छु भोलिको दिनमा आलोचना नहुने गरि त्यसको कार्यान्वयनको पाटो तपाईको काधमा आयको छ र त्योलाइ महत्वका साथ तपाईले त्यो लाइ कार्यान्वन गराउनु हुने छ अब सामाजिक बिकास मन्त्रालयको कुरा गर्दा हामीले बिगत लामो समय देखि यहा ईलतिहासका कुराहरु आय यहा पञ्चायतग र गणतन्त्र का कुरा आय २ कोठे १५ शैयाका अस्पिटल २५ शैयाका हस्पिटल जस्ता कुराहरु आयो तर यो बर्ष अहिले कार्यान्वयन हुन सकेन यो बर्ष हाम्रो बिचमा सम्भावना आको छ र त्यो हाम्रो सामाजिक बिकास मन्त्रालयले महत्वपुर्ण ढंगले अगाडि सारेको छ ति अस्पतालको निर्माणमा यहाहरुले ल्याका योजना मलाई लाग्छ कार्यान्वयनको दिशा

महत्वपुर्न कुरा हो बजेट आउछन राम्रा होस नराम्रा होस तर जे सुकै भय पनि त्योलाई कार्यान्वयनको कुरा महत्वपुर्ण हो जस्तो लाग्छ कार्यक्रम मा आयका योजना हरु चाहि कसैलाई कसैको पक्षमा होला कसैको बिपक्षामा होला तर जे भय पनि त्योलाई कार्यान्वयन गर्ने हो भने त्योले त्यहा बिकास नै ल्याऊछ बिनाश ल्याउ दैन त्यो कार्यान्वयन नै नहुने तरिका चाहि हामीले अब प्रदेश सरकारले हाम्रो लोक सेवा आयोग बनाई सकेको छ र यलाई पनि कार्यान्वयनको मा जाने क्रममा रहेको छ अब कर्मचारिको अभाव भयो भन्ने हामीलाई छैन भन्ने कुरामा अब सरकारलाई ठाउ चैन भन्ने लाग्छ र योजना आयोगले पनि आफु व्यवस्था गर्न जस्तो हामीले प्रदेश सरकारको व्वस्था गर्न हामीलाई १ डेढ बर्ष समय लाग्यो भने त्योलाई पनि त्यहि हो यो बर्ष उले मन्त्रालयलाई नसकेको अवस्था बनेको कुरा मात्र रहेको छ र अब उसले आप्नो तयारी गरिरहेको छ यलाई पनि सरकारले व्यवस्थि ढंगले गर्ने हो भने हामी आगामी दिनमा यो बजेटका लुजलाई हामि अगाडि बढाउने कुरामा हामी अवश्य पनि जाने छौ भन्ने मैले आशा लियको छु जस्तो पर्यटनको क्षेत्रको कुरा गरौ यो क्षेत्रको महत्वपुर्ण यो प्रदेसको पर्यटन क्षेत्रमा बजेट बिनियोजन भएको छ तर एक रुपिया पनि खर्च हुन नसक्ने अबस्था रहेको छ अहिले पर्यटन बोर्ड हामीले बनाई सकेको अवस्था रहेको छ र त्योलाई व्यवस्थित गर्नको लागि हामीले त्यो त्यसमा बिनियोजन रकमलाई हामीले व्यवस्था गर्ने हो भने अब खप्सड मा जाने पर्यटकले पनि आर्मीको शरणमा पर्न नपर्ने अवस्था हुने छ मैले यसको अपेक्षा गरेको छु अलिकति साना गुनासाहरु पनि रहेका छन यसमा अब पर्यटन मन्त्रिले योजना बनायर फेरि ३ दिन पछि गयर मन्त्री ज्युलाई भने ल मैले दियका योजनाहरु त माननीय ज्यु उहाले भन्नु भयो बिगतमा लामै मन्दिरमा पर्यो यसपाली मन्दिर बनाको छु अब पर्यटन तिर व्यवस्था गरौ भन्नु भयो मैले उहालाई भने मैले पनि त्यहि चाहेको थिय हामी यसो गरौ भन्ने चाहेको थियौ तर यसो गर्दा यतातिर मन्दिर परेन्न तर आफ्नो क्षेत्रा अलि बढि राखेको हुनाले मैले पनि आफ्नि निर्वाचन क्षेत्रमा रहेका माननीयहरुलाई अलिकति त्यहाका मन्दिरहरु देको थिय र यसपाली मन्दिर पर्दैन है भने पछि हाम्रो यो हिन्दु समाज माथि मन्दिरको अपेक्षा गरेको नै हुन्च हमीले नचाहेको भय पनि त्योलाई हामीले नकार्न सक्दैनौ सबै क्षेत्रका अलिअलि हुने कुरा भएको भय अझै राम्रो हुने थियो भन्ने हो र अरु परेका जति पनि योजना रहेकाछन ति सबै महत्वपुर्ण रहेका छन पर्यटन क्षेत्रमा नै प्रभाव पार्ने खालका योजना पर्नु भएको छ यसमा धन्यबाद दिन चाहन्छु र अन्य कुराहरु अब कृषिको रा गर्ने हो भने कृषिमा बितरण मुखिको शिर्षकहरु रहेका छन बिभिन्न सहकारी लगायतका कुरा हुन यो कृषिलाई हामीले मलको कुरा होस त्यसमा अनुदानको कुराहरु अलि बढि नै हुन्छ त्यो राम्रो कुरा पनि हो तर त्यो कत्तिको हामीले त्योलाई गर्न सकेका छौ भन्ने त्यो हाम्रो हेर्न प्रने हुन्छ जिल्ला समन्वयलाई संविधानमा नै भएको एउटा क्षेत्र देको छ तर यले त्यो पाटोलाइ व्यस्थित ढंगले हेर्न सकिराखेको अवस्था छैन त्यलाई व्यवस्था गर्नको लागि प्रदेश सरकारले केहि बजेटको बिनियोजन गरेर त्योलाई अलि शसक्त ढंगले अनुगमन गर्ने हो र उसको अनुगमन गरेको कुरालाई सम्बोधन गर्ने गरि हामीले त्यो राख्न पर्ने अलिकति बजेटको व्यवस्था गरेर हामीले अनुगमनको पाटो अगाडि बढाउने हो भने त्यो अझै प्रभावकारी भुमिका खेल्ने मैले महशुस गरेको छु र अन्तमा हामीले यो जुन प्रदेश सरकारले

हतारमा ल्याको बजेट अवश्य पनि उहाहरुलाई समयको अभाव परेको नै हो भन्ने महशुस गरेको छु र त्यो हुदाहुदै पनि उहाहरुले यसमा अनुसार केहि कुराहरु सबै कुराहरु केहि सम्बोधन हुन नसकेको भय पनि केहि महत्वपुर्ण कुराहरु समाबेश भएको मैले मह शुस गरेको छु र यो कार्यक्रमको पछिको आयको बजेटलाई म पुर्ण सहमती जनाउदै आफ्नि भनाई यहि टुंग्याउछु धन्यबाद ।

माननीय श्यामलाल राना थारु

माननीय सभामुख महोदय, हाम्रो सु.प को प्रदेश को तर्फबाट आ.ब २०७८/०७९ को प्रस्तुत भयको छ यसको बारेमा हामी छलफलमा सहभागि भै राखेको अवस्था रहेको छ माननीय साथिहरुले आफ्नो बिचार प्रस्तुत गरि सक्नु भएको छ साथिहरुले र यसमा मैले यो धेरै किताब मात्र मोटो हो जस्तो लागेको छ र यो भित्रका कुराहरु सबै साथिहरुले छर्लङ्ग पार्नुभएको छ र यो दोहोर्याको कुरा म गर्न चाहन्छु माननीय सभामुख महोदय सदनमा अस्ति पनि हाम्रा प्रमुख ज्युले भन्नु भएको छ र आज पनि त्यो कुरा उठेको छ भिमद्त्त नगरपालिकाको क्षेत्रमा जैविक मार्गको निर्माणमा त्यहा सालका ठाडै रुखहरु बिना योजना कटानी भएकोकुरा व्यापक मिडियामा आईरहेको छ कुनै पनि व्यक्तिले आफुले खुशिले रोपेका रुखहरुको कटानी गर्नको लागि कानुनी प्रकृया पुर्यायर मात्र काट्ने गरिन्छ भने शालका रुखहरु दिनमै काटेर बिना ईजाजत त्यसको घो र बिरोध भै राखेको छ यहा त्यसको छानबिन होस त्यो किन काटियो कसरि काटियो कहा गयो त्यसको छानबिनको लागि म सरकार माथि अनुरोध गर्न चाहन्छु र दोषि माथि कारबाही होस भन्न पनि चाहन्छु । अन्यथा यसले बेतिथि निम्त्याउछ त्यो भएको कारणले यो समाधानमा यो सरकार लाग्नु पर्छ र अर्कोकुरा किसानले खेति लगाईरहेको अवस्था रहेको छ र धान रोप्ने समय भएको कारणले मैले धेरै ठाउमा सहकारीलाई पनि सोधे डियपि मल सर्बत्र रुपमा रहेको छ तर युरिया मल को हाहाकार परेको छ यो व्यस्था सरकार बाट छिटो भन्दा छिटो होस भन्ने म अनुरोध गर्न चाहन्छु र सरकार को दलबल पनि हुन्छ बिना दलबलको सरकार हुदैन त्यसैले आफ्नो दलबललाई सुधार्न सरकार ले कहिले पनि पछि पर्न हुदैन यहा कर्मचारी जो प्रदेश सरकारको बैठकको सुरक्षा मा खटिने जति पनि कर्चारी रहेका हुन यिनिहरुको जो प्रोत्साहन भत्ता रहेको छ त्यसको व्यवस्था हो स भन्न पनि म आग्रह गर्न चाहन्छु । यसको बजेटमा पनि व्यवस्था हो र वास्तवमा एउटा यो बजेट कस्तो भयो भने अलिकति फरक तरिकाले आउन पर्छ भन्ने हाम्रो माग रहेको थियो र नीति तथा कार्यक्रमले पनि त्यहि बोलेको थियो । अब यसपालिको बजेट भिन्न प्रकारको आउछ भन्ने थियो तर परिस्थित कस्तो भयो भने देखि झन व्यथिति निम्त्याउने खालको जुन प्राईभेट सेक्टर रहेका छन तिनिहरुलाई ठाडै अनुदानको ब्यबस्था गरेको छ योले उल्टो तिर लग्छ कि जस्तो लागेको छ मलाई किन भने हमीले अनुदानको कार्यक्रम राख्न पर्छ त्यो नराखेर हुदैन त्यसको प्रोत्साहनको लागि हामीले अनुदान राख्न पर्छ चाहे त्यो साना उद्योग होस त्यो घरेलु उद्योग होस चाहे त्यो मझौला तथा कृषि उद्योगसँग जोडियका हुन तिनलाई सदुपयोग ग्रने किसिमका जुन सुकै उद्योग हुन तिनको हामीले प्रोत्साहन गर्न पर्ने हुन्छ । कार्यविधि बनायर त्यसको नियमावली बनायर हामीले गर्न पर्छ भन्ने मेरो मान्यता रहेको छ ठाडै फलाना

फर्निचर उद्योगलाई २० अरब रुपिता फलानि सेन्टर लाई २५ लाख रुपिया कतिलाई बाडि सक्ने हो यो सु.प मा कति रहेका छन कति फर्निचर उद्योग रहेका छन कति कृषिको मल कारखानामा हो कृषि मल कारखान खोल्न पर्छ प्रदेश सरकारले यसमा हामीले पनि भनेका छौ समर्थन गरेका छौ यसमा के हो भने एउटा नेपाल फर्टिलाईजरलाई ५ करोड दिने भनेको राम्रो होईन नि तपाईहरु खोल्नुस हाम्रो पनि साथ छ नी यसमा तर जसले कार्यविधि पुर्यायियर गरेको छ त्यलाई यो अनुसार दिने छँ भन्ने त्यो अनुसार १० करोड दिने हो भने कसैलाई २-३-४ करोड दिन पर्ला या खोल्ने अरु पनि होला या शेयरको किसिमले लगानि गर्न पर्ने होला त्यो किसिमले लगानी गर्न पर्न ठाउमा ठाडै त्यो फलाना लाई ५ करोड दिने भने पछि उले मल उत्पादान गरेको छ किन छैन मलाई लाग्छ यो मेरै वडामा नजिक रहेको हो कृष्णपुर नगरपालिकामा मलाई थाहा छैन यो सञ्चालन भयको छ यो स्थापना सम्म थाहा छैन तर ५ करोड रुपिया गयो भन्ने यो बजेटमा दैख्दै छु यो चैत देखि तिमि पाउछ यो राम्रो हुदैन यसको लागि तपाईहरु बरु सिधै सार्बजनिक त्यो नियमावली देखि लियर कार्यविधी सबेको उलङ्घन गरेको ठहर गर्छ त्यसैले यो बनाउन हुदैन भन्ने मलाई लागेको छ र सबै साथिहरुले सबै सत्ता पक्षले कै साथिहरुले आफ्नि पिडा भोग्नु भएको कति पिडा पोखु भएको छ अब हामी त झन तिन तिन बर्ष देखि मार खादै आयका छौ यस पाली त केहि राहत होला भन्ने सोच्दै थिय मेरो एउटा बाटो छ ४ बर्ष हुदै छ मैले ०७४/०७५ देखि शुरु गरेको हो त्यसमा बजेट हाल्नको लागि शुरुमा ५० लाखको थियो तर टेण्डर गर्दा १५ लाखमा त्यो पैसा त्यसतै भयो र अनि गत बर्ष चाहि कोरोनाको कारणले कामहुन सकेन त्यशैले चित्त बुझाउन पर्यो र यसपालि निरन्तरता २ करोड सम्म भनेको त ५० लाख त देलान भनेको त रेड बुकको पेज नम्बर १९३ सिरियल नम्बर ७५ २ लाख रुपिया परेको रहेछ पहिलो प्राथिमिकता उमा राखेको सडक २ लाक रुपिया परेको रहेछ अब यो मेरो कार्याकालमा हुदैन जस्तो लाग्छ । त्यो कारणले यो ६ महिना अप्ट्यारो भयो यो पुलको निर्माणको लागि घोडाघोडिमा सामुदायिक बन भन्ने एकदमै अप्ठ्यारो रहेको छ त्यसको लागि गत बर्ष २५ लाख बिनियोजन गरेको थियो भौतिक पुर्वाधार मन्त्रालयले अनि पुर्बाधार कार्यालयले यो त बजेट भ्याउदैन २५ लाख त कम भयो मैले भने क्रमागत मा हाल्देन अब गत बर्ष २५ लाखमा नभएको काम अहिले २० लाख घटेर आको छ अब झनै हुदैन त्यो त २५ लाखमा भयन अब कसरि हुन्छ यस्तै यस्तै योजनाहरु छन केहि कुराहरु अब साना साना बन्ने खालका त रहेका छन तर प्रदेश सरकारले दैखिने गरि कम्तिमा हाम्रो कार्यकालमा काम राम्रो काम गर्यो भन्ने किसिमको बनाको भय हामीलाई पनि राम्रो हुने थियो अब १० ठाउमा हात हाल्ने काम एक पनि नहुने हो भने त कामै लागेन त्यो भएको कारणले यस्तो बिभेद किसिमको पनि रहेको छ जस्तो बि.पि स्मृति को भवन निर्माणको लागि त्यहि नेर मनमोहन प्रतिष्ठान रहेकोछ त्यसमा २५ लाख हालेको छ त्यसतो बिभेद त गर्न भयन नि यो त ठाडे बिभेद भयो त एकठाउमा रहेको छ त्यो एकमदमै सवै साथिहरुले उठाउनु भएको छ यो सर्बदलिय सर्बाधिकार सम्पन्न समिति बनाउन पर्छमाननीय सभामुख महोदय किनभने यहा बेथिति हुन थाल्यो यसको कन्ट्रोल चाहि कहि बाट पनि कन्ट्रोल हुन सकेको छैन त्यसैले यो कन्ट्रोल गर्न कोलागि समिति रहेका छन बिषयगत आफ्ना आफ्ना

होलान तर त्यसमा म धैरै जान चाहेन मैले यो यसरि बैथिति हुने हो भने अर्को बर्ष त हामी समाल्न सक्दैनौ यसलाई योबजेट जहा हाले पनि हुन्छ । कुनै यसको लेखा जोखा हुने वाला छैन त्यसैले यलाई हामीले सु.प का जनताको पक्षामा यलाई गर्ने हो भने यसमा हामीले धेरै थोरै बजेट होला त्यो हुबहु ठिक सँग लागु भयो कि भयन काम भयो कि भयन भन्ने कुराहरु रहेका छन अब यसपाली उहाहरुले ठमन्दिर दिनु भयन कहि कसैलाई पनि दिनुभयन जलाधार बिकासमा पनि दिनु भयन त्यो दिनु भयन त्यो कारणले यसरी भै राखेको छ अब साथिहरुले भन्नु भएको छ यसमा सत्ता पक्षाको त समर्थन नै हुन्छरे अब हाम्रो पनि समर्थन हुन्छ अव यहा कस्तो भयो भने हुन त हाम्रो धर्म भनेको बिरोध नै गर्ने हो शास्त्रले भन्ने गरेको छ आफ्नाकोलागि आफ्नो मान्छे राम्रो होस भनेर ठिक ढंगले चलोस आफ्नो मान्छें राम्रो बाटोमा जावस भनेर सानो कथन भन्न चाहन्छुँ निन्दन मेरो राखे आफ्नो मान्छेको जहिले पनि आलोचना गर्न पर्छ रे भन्छ अनि आलोचना गरेको कुरालाइ सोचिराख्यो भने त्यो अगाडि बढ्न सक्छ एक जना मर्तिकार को छोरा एकदमै राम्रो मुर्ति बनाउने रहेछ उ जहिले पनि मुर्ति बनायर बस्ने रहेछ आयछ आफ्नो बुबालाई भनेछ यो त भयन यहा बिग्रेछ यहानेर बिग्रयो धेरै मेहेनत लगायर बनाउने रहेछ फेरि यहा बिग्रयो भनेर सारा संसारले मलाइ यो राम्रो भयो भन्दै छ तर बुवाले कहिल्यै मन पराउनु भयन मेरो कस्तो बुवा रहेछ मेरो भनेर घरवाट झोले झम्टो बानेर म त दिदिको घर जान्छु भनेर कहि जान्छु भनेर पहाडको किनारमा गयर मुर्ति कोर्न थाल्यो उतै बस्तै मुर्त कोर्दै महिना दिन सम्म लगायर उएक दम राम्रो मुर्ति बनायर आयर गाउका मान्छेलाई भनेको रहेछ मैले त यस्तो मुर्ति होला यति शुन्दर मुर्ति देखे मैले अब त्यसको बखान नै छैन हेर्नुस भनेर नभन्दै गाउका मान्छे एक एक गरेर त्यो मुर्ति हेर्न जाने रहेछन र यति सुन्दर मुर्ति त कहि देखेन हामीले यो बनाउने मान्छे त साच्चै भगवान ले नै आयर यहा कोर्देको जस्तो छ भन्दा भन्दै तिनको बुवाके पनि पत्ता पायो र खै त कहा रहेछ त्यो मुर्ति कोले बनाको रहेछ बुवाले यसो हेर्दा खेरि त यो मुर्ति कोले बनाको रहेछ यो मुर्ति भनेको त भगवानले बनाको हुन पर्छ भनेको त छोंरा त।यहा नेर उभियर बुवा यो त मैले बनाको हु ह्यातेरिका यो त बर्बाद गरिस तैले मत त झन राम्रो होस भनेर पि तेरो आलोचना गर्दै थिय त आजै देखि बुद्धि तेरो रोकियो भनेर अस्ति माननीय तारालामा तामाङले भन्नु भाको थियो कि तपाईहरुले धेरै यो नीति तथा कार्यक्रमलाइ सराहनिय गर्नु भयो त्यो भयर यो सरकारले बजेट बिगार्छ भन्ने जस्तो भयो यहा त्यो कारणले माननीय सभामुख महोदय यो बजेटको लागि प्रदेश सरकार यसमा एकदम कटोबद्द भयर कसरि हुन्छ यलाई यो हामीले हेर्दा खेरिमा यो हेर्दा खेरि के देखिदै छ भने साच्चिकै विचौलियाको बिचमा परेर बनाको जस्तो देखिन्छ वास्तवमा देखिन्छ भन्दै कस्तो बनाउने हो यो हेर्न पाउ भन्दै म आफ्नो बनाई यहि राख्न चाहन्छु धन्यबाद ।

माननीय सदस्यहरू,

प्रदेश सरकारको आ.व.२०७८/०७९ को राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान (बजेट) माथिको आजको छलफल यही समाप्त हुन्छ ।

माननीय सदस्यहरु,

अब म, आर्थिक मामिला मन्त्री माननीय प्रकाश बहादुर शाहलाई सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम ९४ को उपनियम (१) बमोजिम "सुदूरपश्चिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७४ लाई संशोधन गर्न बनेको अध्यादेश" प्रदेश सभामा पेश गर्न अनुमति दिन्छु ।

माननीय सभामुख महोदय "सुदूरपश्चिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७४ लाई संशोधन गर्न बनेको अध्यादेश" सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम ९४ को उपनियम (१) बमोजिम सभामा टेबुल गर्छु धन्यबाद ।

माननीय सदस्यहरु,

"सुदूरपश्चिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७४ लाई संशोधन गर्न बनेको अध्यादेश" माथिको आजको कारवाही यही समाप्त हुन्छ ।

माननीय सदस्यहरू,

आजको बैठकको कारवाही यही समाप्त हुन्छ । अर्को बैठक मिति २०७८ साल आषाढ १३ गते आइतबार दिनको २:०० बजे बस्ने भएकोले उक्त समयसम्मका लागि बैठक स्थगित भएको घोषणा गर्दछु ।